

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

**ODSJEK ZA HISTORIJU
KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI**

NASTAVNI PLAN I PROGRAM
Akadska 2013/2014. godina

Sarajevo, 2013. godina

ODSJEK ZA HISTORIJU
Katedra za historiju umjetnosti

2013/2014. godina

I CIKLUS STUDIJA

Dvopredmetni studij

Studijska grupa: Historija umjetnosti i druga studijska grupa

II CIKLUS STUDIJA

Jednopedmetni studij

Studijska grupa: Historija umjetnosti- nastavnički smjer

Dvopredmetni studij

Studijska grupa: Historija umjetnosti: Umjetnost na tlu Bosne i Hercegovine od 15. stoljeća do 1918. godine - naučni smjer i druga studijska grupa

Studijska grupa: Historija umjetnosti: Moderna i savremena umjetnost – naučni smjer i druga studijska grupa

Sarajevo, 2013. godine

I CIKLUS
ODSJEK ZA HISTORIJU / KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI
STUDIJSKA GRUPA: HISTORIJA UMJETNOSTI I DRUGA STUDIJSKA GRUPA
Dvopredmetni studij

1. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Uvodni predmeti historije umjetnosti	Osnove likovnih umjetnosti	FIL HUM 130	2	0	1	4	
2.	Uvodni predmeti historije umjetnosti	Osnove arhitekture	FIL HUM 131	2	0	1	4	
3.	Umjetnost antike i srednjeg vijeka	Umjetnost prethistorije i antike	FIL HUM 114	2	1	1	5	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet)	FIL BHS 101	1	0	0 (1)	1 (1)	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA):	Strani jezik (opći predmet)		1	0	0 (1)	1 (1)	
			Ukupno:			12	15	

2. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Uvodni predmeti historije umjetnosti	Uvod u ikonologiju	FIL HUM 132	2	1	0	4	
2.	Umjetnost antike i srednjeg vijeka	Umjetnost ranog srednjeg vijeka	FIL HUM 115	2	0	1	4	DA ¹
3.	Umjetnost antike i srednjeg vijeka	Umjetnost Bizanta	FIL HUM 113	2	1	1	5	
4.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet)	FIL BHS 102	1	0	0 (1)	1 (1)	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI(FILOLOGIJA)	Strani jezik (opći predmet)		1	0	0 (1)	1 (1)	
			Ukupno:			12	15	

3. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Umjetnost antike i srednjeg vijeka	Umjetnost romanike i gotike	FIL HUM 210	3	0	1	5	
2.	Islamska umjetnost	Islamska umjetnost I	FIL HUM 216	2	0	2	5	
3.	Umjetnost antike i srednjeg vijeka	Umjetnost srednjovjekovne Bosne	FIL HUM 220	2	1	1	5	
			Ukupno:			12	15	

¹ Umjetnost ranog srednjeg vijeka je uvjetni predmet za pristup pohađanju nastave i polaganja ispita u 3. Semestru I ciklusa studija

4. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Umjetnost novog vijeka	Umjetnost renesanse i baroka	FIL HUM 217	3	1	2	7	DA ²
2.	Islamska umjetnost	Islamska umjetnost II	FIL HUM 218	2	0	2	5	
3.	Primjena historije i teorije umjetnosti u praksi	Muzeologija	FIL HUM 241	2	0	0	3	
			Ukupno:	12			15	

5. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Umjetnost novog vijeka	Umjetnost 19. stoljeća	FIL HUM 310	2	1	1	5	
2.	Moderna i savremena umjetnost	Umjetnost nakon 1900.	FIL HUM 311	3	1	1	6	
3.	Umjetnost osmanskodobne Bosne	Umjetnost Bosne i Hercegovine od 15. do 19. stoljeća	FIL HUM 320	2	0	1	4	
			Ukupno:	12			15	

6. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Teorija kulture i vizualne umjetnosti	Teorija umjetnosti	FIL HUM 341	4	0	0	5	
2.	Nacionalna umjetnost modernog i savremenog doba	Umjetnost BiH u 20. stoljeću	FIL HUM 321	2	0	1	3	
3.		Završni diplomski rad	FIL HUM 399	0	5	0	7	
			Ukupno:	12			15	

² **Umjetnost renesanse i baroka** je uslovni predmet za pristup pohađanju nastave i polaganju ispita iz 5. Semestra I ciklusa studija

II CIKLUS**ODSJEK ZA HISTORIJU / KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI****STUDIJSKA GRUPA: HISTORIJA UMJETNOSTI: Umjetnost na tlu Bosne i Hercegovine od 15. stoljeća do 1918.****godine – NAUČNI SMJER I DRUGA STUDIJSKA GRUPA****Dvopredmetni studij****1. SEMESTAR**

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Teorija kulture i vizualne umjetnosti	Sociologija kulture i umjetnosti	FIL HUM 440	2	1	1	5	
2.	Umjetnost osmanskodobne Bosne	Arhitektura i urbanizam na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine	FIL HUM 420	2	1	1	5	DA ³
3.	Teorija kulture i vizualne umjetnosti	IP: Uvod u filmologiju	FIL HUM 450	2	1	1	5	
	Moderna i savremena umjetnost	IP: Izvori moderne umjetnosti	FIL HUM 410	2	1	1		
			Ukupno:	12			15	

2. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Uvodni predmeti historije umjetnosti	Metodologija naučnog rada u historiji umjetnosti	FIL HUM 430	2	1	1	5	
2.	Umjetnost osmanskodobne Bosne	Slikarstvo na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine	FIL HUM 421	2	1	1	5	DA ⁴
3.	Umjetnost antike i srednjeg vijeka	IP: Urbani kontinuiteti i diskontinuiteti u Bosni i Hercegovini od 1. do 16. stoljeća	FIL HUM 451	2	1	1	5	
	Moderna i savremena umjetnost	IP: Historijske avangarde i neoavangarde	FIL HUM 411	2	1	1		
			Ukupno:	12			15	

³ Arhitektura i urbanizam na tlu BiH od 15. st. do 1878. godine je uslovni predmet za pristup pohađanju nastave i polaganju ispita iz predmeta na 3. semestru

⁴ Slikarstvo na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine je uslovni predmet za pristup pohađanju nastave i polaganju ispita iz predmeta na 3. semestru

3. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Teorija kulture i vizualne umjetnosti	Savremene teorije umjetnosti i interpretacija djela	FIL HUM 541	2	1	1	5	
2.	Umjetnost osmanskodobne Bosne	Kiparstvo i <i>Artes minores</i> na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine	FIL HUM 520	2	1	1	5	
3.	Moderna i savremena umjetnost	IP: Postobjektna umjetnost od 1960. do danas	FIL HUM 510	2	1	1	5	
			Ukupno:		12		15	

4. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Primjena historije i teorije umjetnosti u praksi	Muzejska teorija i praksa	FIL HUM 540	2	1	1	5	
2.	Nacionalna umjetnost modernog i savremenog doba	Izvori bosanskohercegovačke moderne u evropskom kontekstu	FIL HUM 523	2	1	1	5	
3.		Završni magistarski rad	FIL HUM 599	0	4	0	5	
			Ukupno:		12		15	

II CIKLUS**ODSJEK ZA HISTORIJU /KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI****STUDIJSKA GRUPA: HISTORIJA UMJETNOSTI: Moderna i savremena umjetnost –NAUČNI SMJER** i druga studijska grupa**Dvopredmetni studij****1. SEMESTAR**

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Teorija kulture i vizualne umjetnosti	Sociologija kulture i umjetnosti	FIL HUM 440	2	1	1	5	
2.	Moderna i savremena umjetnost	Izvori moderne umjetnosti	FIL HUM 410	2	1	1	5	
3.	Teorija kulture i vizualne umjetnosti	IP: Uvod u filmologiju	FIL HUM 450	2	1	1	5	
	Umjetnost osmanskodobne Bosne	IP: Arhitektura i urbanizam na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878.godine	FIL HUM 420	2	1	1		
Ukupno:				12			15	

2. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Uvodni predmeti historije umjetnosti	Metodologija naučnog rada u historiji umjetnosti	FIL HUM 430	2	1	1	5	
2.	Moderna i savremena umjetnost	Historijske avangarde i neoavangarde	FIL HUM 411	2	1	1	5	DA ⁵
3.	Umjetnost antike i srednjeg vijeka	IP: Urbani kontinuiteti i diskontinuiteti u Bosni i Hercegovini od 1. do 16. stoljeća	FIL HUM 451	2	1	1	5	
	Umjetnost osmanskodobne Bosne	IP: Slikarstvo na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine	FIL HUM 421	2	1	1		
Ukupno:				12			15	

3. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Teorija kulture i vizualne umjetnosti	Savremene teorije umjetnosti i interpretacija djela	FIL HUM 541	2	1	1	5	
2.	Moderna i savremena umjetnost	Postobjektna umjetnost od 1960. do danas	FIL HUM 510	2	1	1	5	
3.	Umjetnost osmanskodobne Bosne	IP: Kiparstvo i Artes minores na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine	FIL HUM 520	2	1	1	5	
Ukupno:				12			15	

4. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Primjena historije i teorije umjetnosti u praksi	Muzejska teorija i praksa	FIL HUM 540	2	1	1	5	
2.	Nacionalna umjetnost modernog i savremenog doba	Savremene teme bosanskohercegovačke umjetnosti	FIL HUM 524	2	1	1	5	
3.		Završni magistarski rad	FIL HUM 599	0	4	0	5	
Ukupno:				12			15	

⁵ **Historijske avangarde i neoavangarde** je uslovni predmet za pristup pohađanju nastave i polaganje ispita iz predmeta 3. semestra

II CIKLUS
ODSJEK ZA HISTORIJU / KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI
STUDIJSKA GRUPA: HISTORIJA UMJETNOSTI- NASTAVNIČKI SMJER
Jednopredmetni studij

1. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Teorija kulture i vizualne umjetnosti	Sociologija kulture i umjetnost	FIL HUM 440	2	1	1	5	
2.	Umjetnost osmanskodobne Bosne	Arhitektura i urbanizamna tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine	FIL HUM 420	2	1	1	5	DA ⁶
3.	Moderna i savremena umjetnost	Izvori moderne umjetnosti	FIL HUM 410	2	1	1	5	
4.	Teorija kulture i vizualne umjetnosti	IP: Uvod u filmologiju	FIL HUM 450	2	1	1	5	
5.		Izborni predmet s fakultetske (vanjske) liste		2	0	0	5	
6.	DRUŠTVENE NAUKE / ODGOJNE NAUKE, Pedagogija, Didaktika	Temeljna nastavna umijeća	FIL PED 403	2	0	0	5	
			Ukupno:	20			30	

2. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Uvodni predmeti historije umjetnosti	Metodologija naučnog rada u historiji umjetnosti	FIL HUM 430	2	1	1	5	
2.	Umjetnost osmanskodobne Bosne	Slikarstvo na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine	FIL HUM 421	2	1	1	5	
3.	Moderna i savremena umjetnost	Historijske avangarde i neoavangarde	FIL HUM 411	2	1	1	5	DA ⁷
4.	Umjetnost antike i srednjeg vijeka	IP: Urbani kontinuiteti i diskontinuiteti	FIL HUM 451	2	1	1	5	
5.	DRUŠTVENE NAUKE / ODGOJNE NAUKE, Pedagogija, Didaktika	Komunikacija u nastavi	FIL PED 404	2	0	0	5	
6.	DRUŠTVENE NAUKE, Psihologija	Osnove psihologije	FIL PSI 409	2	0	0	5	
			Ukupno:	20			30	

⁶ **Arhitektura i urbanizam na tlu BiH od 15. Stoljeća do 1878.godine**, je uslovni predmet za pristup pohađanju nastave i polaganje ispita 3. semestra

⁷ **Historijske avangarde i neoavangarde** je uslovni predmet za pristup pohađanju nastave i polaganje ispita 3. semestra

3. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Teorija kulture i vizualne umjetnosti	Savremene teorije umjetnosti i interpretacija djela	FIL HUM 541	2	1	1	5	
2.	Umjetnost osmanskodobne Bosne	Kiparstvo i Artes minores na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine	FIL HUM 520	2	1	1	5	
3.	Moderna i savremena umjetnost	Postobjektna umjetnost od 1960. do danas	FIL HUM 510	2	1	1	5	
4.	Metodika historije umjetnosti	Metodika nastave historije umjetnosti	FIL HUM 550	2	0	2	5	
5.		Izborni predmet s fakultetske (vanjske) liste		2	0	0	5	
6.	DRUŠTVENE NAUKE /Psihologija	Odabrane teme iz primijenjene psihologije	FIL PSI 509	2	0	0	5	
			Ukupno:		20		30	

4. SEMESTAR

RED. BR.	HUMANISTIČKE NAUKE / HISTORIJA UMJETNOSTI	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS BODOVI	USLOVNI PREDMET
1.	Primjena historije i teorije umjetnosti u praksi	Muzejska teorija i praksa	FIL HUM 540	2	1	1	5	
2.	Nacionalna umjetnost modernog i savremenog doba	Savremene teme bosanskohercegovačke umjetnosti i regionalni kontekst	FIL HUM 524	2	1	1	5	
3.	Nacionalna umjetnost modernog i savremenog doba	Izvori bosanskohercegovačke moderne u evropskom kontekstu	FIL HUM 523	2	1	1	5	
4.		Izborni predmet s fakultetske (vanjske) liste		2	0	0	5	
5.		Izborni predmet s fakultetske (vanjske) liste		2	0	0	5	
6.		Završni magistarski rad	FIL HUM 599	0	5	0	5	
			Ukupno:		21		30	

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Osnove likovnih umjetnosti, FIL HUM 130
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 2 sata predavanja, 1 sat vježbi; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Razvitak vizuelne percepcije u pristupu umjetničkom djelu. Usvajanje osnovnih znanja i metoda za opis, analizu i interpretaciju umjetničkih djela slikarstva, skulpture i savremenih medija iz svih razdoblja. Usvajanje temeljne stručne terminologije.
Sadržaj predmeta: Upoznati se sa osnovnim pojmovima i problemima likovnih umjetnosti, s posebnim akcentom na likovne elemente i teorije likovnih umjetnosti, koji će se kasnije, u toku nastave, pretpostavljati ili, pak, sveobuhvatnije elaborirati u drugim vezama, ili drugim predmetnim i programskim cjelinama, posebno onim koje se odnose na historiju i teoriju umjetnosti.
Preduvjeti za opis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Ivančević, Radovan (1997) <i>Likovni govor</i>. Zagreb, Profil.2. Venturi, Lionello (1957) <i>Od Giotto do Chagalla</i>. Zagreb, Mladost.3. Arnhajm, Rudolf (1987) <i>Umetnost i vizuelno opažanje</i>. Beograd, Univerzitet umjetnosti u Beogradu.4. Arnhajm, Rudolf (1985) <i>Vizuelno mišljenje</i>. Beograd, Univerzitet umjetnosti u Beogradu.
Literatura za vježbe: <ol style="list-style-type: none">1. Vasić, Pavle (1982) <i>Uvod u likovne umjetnosti</i>. Beograd, Univerzitet u Beogradu.2. Mišević, Radenko (1989) <i>Izbor tekstova za izučavanje predmeta teorija forme</i>. Beograd, Univerzitet umjetnosti u Beogradu.3. Ivančević, Radovan (1996) <i>Perspektive</i>. Zagreb, Školska knjiga.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Panofsky, Erwin. (1975) <i>Ikonološke studije</i>. Beograd, Nolit.2. Gombrich, Ernst. (1984) <i>Umjetnost i iluzija</i>. Beograd, Nolit.3. Wölfflin, Heinrich (1974) <i>Osnovni pojmovi istorije umjetnosti</i>. Sarajevo, Veselin Masleša.4. Focillon, Henri (1995) <i>Život oblika</i>. Zagreb, Rako& Rako (ili Beograd, Kultura, 1964.)

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Osnove arhitekture, FIL HUM 131
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 2 sata predavanja i 1 sat vježbi; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj je upoznavanje osnovne arhitektonske leksike i osnovna pravila arhitektonske sintakse u rasponu od antike do savremene arhitekture, na osnovu čega student treba biti osposobljen da opisuje i identificira arhitekturu i da lakše prohodni kroz ostale oblasti i teme iz historije umjetnosti, arhitektonske teme i druge. Data leksika treba imati društveno-stilsku, ali i tehničku elaboraciju.
Sadržaj predmeta: Unutar tematskih jedinica obrađuju se arhitektonski elementi u njihovim historijskim i ahistorijskim pojavljivanjima i afirmiraju njihove stilske, tipološke, morfološke i druge karakteristike. Nastava će se bazirati na teoretskim eksplikacijama, vizuelnim ilustracijama, te aplikativnim vježbama.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Bussagli, Marco (2006) <i>Arhitektura</i>. Zagreb, Stanek.2. Martinović, Uroš (1971) <i>Svet arhitekture</i>. Beograd, BIGZ.3. Müller, Werner, Gunther Vogel (1999) <i>Atlas arhitekture 1, 2</i>. Zagreb, Golden marketing.4. Nestorović, Bogdan (1967) <i>Uvod u arhitekturu</i>. Beograd, Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije.5. Summerson, John (1998) <i>Klasični jezik arhitekture</i>. Zagreb, Golden marketing.6. Vitruvius, Marcus Pollio (1990) <i>Deset knjiga o arhitekturi</i>. Sarajevo, Svjetlost.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Umjetnost prethistorije i antike, FIL HUM 114
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezni
<p>Cilj predmeta: Osnovni cilj predmeta je upoznavanje studenta s osnovama prethistorijske i antičke umjetnosti. Razumijevanjem umjetnosti prethistorije student će lakše shvatiti razvoj umjetnosti antike, pružajući mu uvid u razvoj likovnih oblika od najranijih artefakata preko II milenija do nestanka antičke civilizacije (6. st. n. e.), tumačeći osnovne pojmove kao što su „klasična umjetnost“, „klasicizam“, „helenizam“ itd. Razviti kod studenta sposobnost promatranja i analize umjetničkog djela u zadanom društvenom i historijskom kontekstu, osobito kroz poznavanje mitologije, vjerskih običaja te političke i filozofske misli antičkog razdoblja.</p>
<p>Sadržaj predmeta: Predmet upoznaje studente s nastankom i razvojem umjetnosti razdoblja prethistorije i antike. Na predavanjima se obrađuju teme preko kojih će studenti shvatiti njen značaj za život i razvoj čovjeka, prije svega za njegovu duhovnost. Da bi se bolje shvatio razvoj prethistorijske umjetnosti, studenti se prvo upoznaju s osnovama prethistorijskog doba, periodizacijom, uvjetima i načinom života prethistorijskih ljudi, a onda sa značajem životinja za njegov život, zbog čega su one postale glavni predmet njegovog interesa u umjetničkom izražavanju. Tokom nastave studenti se upoznaju s najznačajnijim lokalitetima prethistorijske umjetnosti, s njihovim sadržajima, odnosno predstavama životinja, sa skulpturama, reljefima te tehnikom kojom su prethistorijski ljudi to izrađivali. Na isti način izučava se umjetnost mezolita i metalnog doba (oruđa, idoli, nakit, duhovna kultura). Poseban značaj ima umjetnost metalnog doba (eneolita, bronz e i željeza) iz razloga što se posljednja faza ove epohe veže za historijske civilizacije s kojima započinje umjetnost antike, odnosno umjetnost nosilaca visokorazvijenih civilizacija (Egipta, Mezopotamije, Grčke i Rima). Posvećena je određena pažnja razvoju prethistorijske umjetnosti na teritoriju Bosne i Hercegovine. Razlog je i taj što se na području Bosne i Hercegovine nalazi nekoliko svjetski poznatih lokaliteta, počevši od paleolita do latena. Tu prije svega spada paleolitski lokalitet Badanj kod Stoca, zatim neolitski lokalitet Butmir kod Sarajeva, itd. Na predavanjima o umjetnosti antike student se upoznaje sa umjetnošću Egipta, Mezopotamije, Perzije, Krete, Mikene, Grčke, Rima i umjetnosti antike Bosne i Hercegovine. Naglasak je stavljen na ključna razdoblja razvoja, a iz grčke umjetnosti na klasičnu epohu, Atenu Periklovog doba, kipare 4. stoljeća i helenističku umjetnost. Iz rimske umjetnosti obraća se pažnja na etrusku umjetnost, te njen uticaj na rimsku umjetnost. Posebna predavanja biće posvećena umjetnosti epohe Republike, ranog i kasnog Rimskog Carstva, pompejanskom slikarstvu, rimskim portretima, reljefima i kolosalnoj arhitekturi. Likovna djela sagledavaju se u odnosu na kontekst njihova nastanka, što uključuje osnovno poznavanje historije, antičke religije i mitologije, te antičke misli o lijepom. Historijski pregled se nadopunjuje, koliko je to moguće, antičkim pisanim izvorima o umjetnosti, kao i uvidom u interpretaciju antičke umjetnosti kroz historiju do današnjih dana, te osvrtno na antičku umjetnost na tlu Bosne i Hercegovine.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gavela, Branko (2002) <i>Istorija umetnosti antičke Grčke</i>. Beograd, Naučna KMD. Powell, Thomas George Eyre (1970) <i>Umetnost praistorije</i>. Beograd, Jugoslavija. Cambi, Nenad (2002) <i>Antika</i>. Zagreb, Ljevak. Boardman, John (1985) <i>Greek Art</i>. London, Thames & Hudson. Ramage, Andrew & Nancy (2005) <i>Roman Art</i>. New Jersey. Kleiner, Fred S. (2010) <i>A History of Roman Art</i>. Boston, Wadsworth Publishing.
<p>Dodatna i preporučena literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nestorović, Bogdan N. (1974) <i>Arhitektura starog veka</i>. Beograd, Naučna knjiga. Čović, Borivoj (1976) <i>Od Butmira do Ilira</i>. Sarajevo, Veselin Masleša. Grupa autora. (1984) <i>Kulturna istorija Bosne i Hercegovine</i> (poglavlje prethistorije). Sarajevo, Veselin Masleša. Torbrügge, Walter (1969) <i>Pradavna Evropa</i>. Rijeka, Otakar Keršovani. Westerndorf, Wolfhart (1970) <i>Drevni Egipat</i>. Rijeka, Otakar Keršovani. Hafner, German (1969) <i>Kreta i Helada</i>. Rijeka, Otakar Keršovani. Hafner, German (1970) <i>Atena i Rim</i>. Rijeka, Otakar Keršovani. Ry van Beest Holle, Carel J. du (1970) <i>Narodi drevnog Istoka</i>. Rijeka, Otakar Keršovani. Vebster, Thomas Bertram Landsale (1970) <i>Helenizam</i>. Novi Sad, Bratstvo jedinstvo. Keller, Heinz (1970) <i>Rimsko carstvo</i>. Novi Sad, Bratstvo jedinstvo. Poulsen, Vagn (1976) <i>Etruska umetnost</i>. Beograd, Jugoslavenska revija. Jiří, Neustupný (1960) <i>Praistorija čovečanstva</i>. Sarajevo, Veselin Masleša.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik I FIL BHS 101
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar, 1 sat predavanja, 1 sat vježbi, 2 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Student treba ovladati pravopisnim pravilima. Usvajanje znanja vezanih za gramatičku strukturu i pravopis vodi ka njegovanju vlastitog jezičkog izraza, što je jedan od bitnih uvjeta za profesiju kojoj će kandidat pripadati poslije završenog fakulteta. Cilj vježbi jeste smanjiti broj jezičkih nedoumica. Provode se govorne i pismene vježbe, razgovara o jezičkim pitanjima. Na vježbama se stalno provode kvizovi i analizira pravopisna problematika.
Sadržaj predmeta: Nastava je podređena savladavanju pravopisne problematike. Obavještenja o pravopisnoj normi daju se u kombinaciji s nastavom gramatike, upravo uz upoznavanje pojedinih jezičkih kategorija i postupaka za koje su vezane pravopisne intervencije. Od upoznavanja pravopisnih pravila do ispravnog postupanja mogu dovesti samo pogodne i sistematične pravopisne vježbe. I one podjednako pripadaju nastavi gramatike i nastavi pismenosti, s tim što posebno obavezuju da se nastava gramatike usmjeri prema praksi pisanja. Kada se ima u vidu da se obuka u pismenom i usmenom izražavanju obavlja tokom čitavog života, a ne samo tokom školovanja, onda svi oblici vježbanja mogu dobiti valjanu primjenu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: Aktuelni pravopisi – prema izboru standardnog jezika: 1. Senahid Halilović, <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i> . Zenica: Dom štampe. 1999. 2. Babić – Finka – Moguš, <i>Hrvatski pravopis</i> , Školska knjiga, Zagreb, 2001. 3. Pešikan – Pižurica – Jerković, <i>Pravopis srpskog jezika</i> , Novi Sad, Matica srpska, 1993.
Dodatna literatura: 1. Hasnija Muratagić-Tuna, <i>Bosanski, hrvatski, srpski, aktuelni pravopisi</i> , Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2005. 2. Ljiljana Jojić, <i>Pravopisni priručnik (dodatak Velikom rječniku hrvatskoga jezika)</i> , Novi liber, Zagreb 2003.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA ANGLISTIKU

Naziv predmeta i šifra: <i>Engleski jezik 1</i> , opći predmet, FIL ANG 103
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim gramatičkim strukturama (vrste riječi i osnovne rečenične strukture) i leksikom na nivou srednjeg stepena poznavanja engleskog jezika, radi lakšeg razumijevanja tekstova općeg karaktera. Ovim bi se studenti pripremili i za nastavu iz predmeta <i>Opći engleski 2</i> , čiji je osnovni cilj produbljivanje postojećeg znanja i priprema studenata za samostalan rad na tekstovima iz struke.
Sadržaj predmeta: Kolegij se sastoji iz tri međusobno povezane cjeline: pregled gramatike engleskog jezika na nivou vrste riječi (morfologija), pregled gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture (sintaksa), te razumijevanje tekstova. Nastava u vezi sa ponavljanjem pregleda gramatike zamišljena je u vidu predavanja i propratnih vježbi na sljedeće tematske podcjeline: 1. Glagoli; 2. Imenice; 3. Priedjvi; 4. Prilozi; 5. Zamjenice; 6. Član; 7. Brojevi; 8. Rečenica. Sve tematske cjeline podrazumijevaju obradu sa aspekta specifičnosti podjela, osobina, tvorbi, pravilnosti-nepravilnosti i sl. Nastava za treći segmet kolegija (razumijevanje tekstova) vrši se isključivo na satima vježbi. Težište vježbi usmjereno je ka pronalaženju glavne ideje teksta, razumijevanju strukture i organizacije teksta, te prepoznavanju gramatičkih oblika i struktura.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Grgić, Berislav i Brihta, Jolanda. <i>Engleska gramatika za svakoga</i>. Školska knjiga Zagreb, 1986.2. Murphy, Raymond. <i>English Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Side, Richard i Wellman, Guy. <i>Grammar and Vocabulary for Cambridge Advances and Proficiency</i>. Pearson Education Limited, Harlow, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA GERMANISTIKU

Naziv predmeta i šifra: Njemački jezik I, FIL GER 103
Semestar i broj bodova: I. semestar, 1 sat predavanja, 1 sat vježbi : 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar, 2 sata sedmično
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Cilj nastave Njemačkog jezika I kao općeg predmeta jeste produbljivanje znanja stečenog u dosadašnjem obrazovanju i osposobljavanje studenata za razumijevanje tekstova slušanjem i čitanjem te za produktivno bavljenje obrađenim temama (nivo A.2.2 Europskog referentnog okvira)..
Sadržaj predmeta: Tematske cjeline: Gewohnte Verhältnisse, Erinnerungen, Aus der deutschen Geschichte, Reisen und Hotels sa komunikativnim kompetencijama: govoriti o vlastitim željama, opisati uvjete stanovanja, govoriti o biografiji poznatih ličnosti, o sjećanjima i poznatim događajima iz prošlosti, rezervirati sobu u hotelu, planirati obilazak nekog grada i govoriti o istom, razumjeti turistički prospekt i samostalno napraviti isti.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Dallapiazza, R.-M., Jan von E., Blüggel, B., Schümann, A. , (2011), Tangram aktuell 2, Lektion 5-8, Niveau A2/2, Hueber Verlag, Ismaning
Dodatna literatura: 1. Neka od gramatika njemačkog jezika

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA ROMANISTIKU

Naziv predmeta i šifra: Francuski jezik I – opći predmet, FIL ROM 103
Semestar i broj bodova: I semestar; 1 sat predavanja i 1 sat vježbi; 3 ECTS
Trajanje: I semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Cilj predmeta je usvajanje osnovnih znanja iz francuskog jezika i upoznavanje s njegovom strukturom.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje se fonetskim sistemom francuskog jezika; osnovne gramatičke kategorije: određeni, neodređeni član, imenice, pridjevi, prijedlozi, lične zamjenice, brojevi, partitivni član, prezent indikativa glagola, perfekat i futur, upitna forma, najfrekventniji nepravilni glagoli.
Preduvjeti za upis predmeta: nema - francuski jezik mogu odabrati studenti sa predznanjem kao i potpuni početnici.
Način provjere znanja Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Udžbenici: Y. Berchiche, M. Dubois, R. Mimran, <i>Cours de la Sorbonne, langue et civilisation françaises</i> , Clé International, Paris, 2000 Annie Monnerie-Goarin, Evelyne Sirejols, <i>Champion I</i> , Clé International, Paris, 2001. Aline Volte, <i>Belleville I</i> , Clé International, Paris, 2004.
Obavezna literatura: 1. Sylvie Poisson-Quinton, C. Huet-Ogle, Roxane B : <i>Grammaire expliquée du français</i> , Précis de grammaire - niveau débutant, Clé International, Paris, 2003 2. Alina Kostucki, Gracia Merlo, <i>Grammaire progressive du français</i> , Clé International, Paris, 2004. 3. Maïa Gregoire, <i>Grammaire progressive du français</i> , Clé International, Paris, 1995. 4. Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i> , Beograd, 1982.
Dodatna i preporučena literatura : utvrđuje se na početku svake akademske godine

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA SLAVENSKE JEZIKE I KNJIŽEVNOSTI

Naziv predmeta i šifra: Ruski jezik 1, FIL SLA 103
Semestar, broj sati i broj bodova: I. semestar; 1 sat predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: -opći
Cilj predmeta: Osnovni cilj nastave ruskog jezika kao općeg predmeta na početnom nivou je ovladavanje ruskim jezikom kao sredstvom komuniciranja u okviru tematike, leksike i gramatike, predviđene programom.
Sadržaj predmeta: Fonetski sistem ruskog jezika. Ruska grafija i ortografija. Usvajanje leksičkog i gramatičkog minimuma predviđenog programom ostvaruje se različitim tipovima vježbi i zadataka. Vježbe podrazumijevaju i bolje upoznavanje s ruskom kulturom korištenjem različitih didaktičkih audio i video materijala.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. L.V. Miller, L.V.Politova. <i>Žili-byli...;12 urokov ruskoga jazyka, Bazovyj uroven', učebnik</i> , Sankt-Peterburg, 2007. 2. R. F. Poljanec. <i>Pregled gramatike ruskoga jezika</i> , Školska knjiga Zagreb, 1967.
Dodatna i preporučena literatura: 1. B. Tošović. <i>Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom</i> . Sarajevo, Svjetlost, 1990. 2. I. K. Gapočka. <i>Ja čitaju po-ruski</i> , Moskva, 2006. 3. Katnić-Bakaršić, M., Moranjak-Bamburać, N., Tanović, I. (1990) <i>Ruski jezik. Udžbenik za V razred osnovne škole</i> . Sarajevo: Svjetlost.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Uvod u ikonologiju, FIL HUM 132
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, seminar
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Razvijanje sposobnosti studenata za samostalno promatranje i analizu likovnog djela s aspekta razumijevanja sadržaja djela, likovne poruke i komunikologijskog procesa u kontekstu razvoja društva. Upoznavanje studenata sa ustaljenim zakonitostima uobličena slikovne poruke, sa strukturom „slike“ te funkcijom ornamenta i simbola u složenom komunikologijskom procesu. Upoznavanje s „procesom“ oblikovanja (nastajanja) likovnog djela s ikono odlikama, te s metodologijom analize likovnog djela. Iznalaženje zajedničkih semiotičkih odlika „slike,“ odnosno kipa ili kompozicije u reljefu. Analiza elemenata „slike“ s aspekta semiotike: znak, simbol, ornament i kod. Određenje funkcije slike (u opće smislu riječi), ikone, kipa i reljefa u kontekstu razvoja društva u određenom vremenskom razdoblju. Istraživanje odlika „likovnog govora“ i zakonitosti njegovog uobličena u kontekstu razvoja društva. Problem „subkonotacije“ u strukturi i poruci likovnog djela. Analiza komunikologijskog procesa u kontekstu odnosa pojedinca prema društvu i promatrača (gledatelja) prema likovnom umjetniku. Razvijanje sposobnosti slojevitog čitanja likovnog djela u kontekstu razvoja društva, podsvjesnosti, religijskog i magičnog, te osobnosti likovnog umjetnika.
Sadržaj predmeta: Komunikologijske i ikonologijske odlike pojedinih historijskih, kulturnih i stilskih razdoblja, te vjerskih učenja politeističkih i monoteističkih religija. Određenje komunikologijskog sistema pojedinih religija koji postaje bitni element likovnog izraza. Također, upoznavanje s odlikama komunikologijskih sistema koji postaju bitan element likovnog izraza s razvojem gradova i građanske klase, s pojavom humanizma i renesanse, odnosno katoličke protureformacije, prosvjetiteljstva, klasicizma, romantizma i odraza orijentalističkog nazora u likovnim umjetnostima.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bialostocki, Jan. "Iconography and Iconology." U: <i>Encyclopedia of World Arts</i>. McGraw-Hill. New York, 1963. Vol. VII, str. 769-785. 2. Cavaros, Constantine. <i>Orthodox Iconography</i>. The Institute for Byzantine and Modern Greek Studies. Massachusetts, 1977. 3. Hall, James. <i>Rječnik tema i simbola u umjetnosti</i>, Zagreb, 1998. 4. Heckscher, W. S. "Geneza ikonologije." U: Aby Warburg. <i>Ritual zmije</i>. Institut za povijest umjetnosti. Zagreb, 1996. 5. Ivančević, Radovan. "Uvod u ikonologiju." U: <i>Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva</i>. Zagreb, 2000. (više izdanja). 6. Panofsky, Erwin. <i>Ikonološke studije</i>, Beograd, 1975. Uvodni dio, str 3-42. Prijevod djela: Panofsky, Erwin. <i>Studies in Iconology</i>. New York: Harper, 1967. 7. Straten, Roelof van. <i>Uvod u ikonologiju</i>. Institut za povijest umjetnosti. Zagreb, 2003. Prijevod djela: Straten, Roelof van. <i>An Introduction to Iconography</i>. Trans. by Patricia de Man. Switzerland: Gordon & Breach, 1994. 8. Wittkower, R. „Tumačenje optičkih znakova.“ Prijevod u čas. <i>Život umjetnosti</i>, br. 48-49, 1991.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Umjetnost ranog srednjeg vijeka, FIL HUM 115
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 2 sata predavanja, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim problemima umjetnosti od početka 4. do početka 11. stoljeća, razumijevanje osnovne problematike umjetnosti kasne antike i ranog srednjeg vijeka u historijskom kontekstu, s naglaskom na novim istraživanjima i promjenama u shvaćanju stila; razlikovanje historijsko-umjetničkih i stilskih te historijskih kategorija i termina.
Sadržaj predmeta: Arhitektura i likovne umjetnosti (slikarstvo, skulptura, umjetnički obrt) kasnoantičkog i ranosrednjovjekovnog razdoblja (4–11. st.) u povijesnom kontekstu. Pregled najvažnijih spomenika, stilski razvoj, osvrt na domaću kulturnu baštinu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Gerke, Fridrih (1973) <i>Kasna antika i rano hrišćanstvo</i>. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo.2. Kubah, Erih, Viktor H. Elbern (1973) <i>Karolinška i otonska umjetnost</i>. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo.3. Snyder, James (2006) <i>Art of the Middle Ages</i>. Upper Saddle River, NJ, Prentice Hall.4. Vercone, Paolo (1973) <i>Od Teodoriha do Karla Velikog</i>. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. V. Sekules, (2001) <i>Medieval Art</i>. Oxford University Press.2. Grabar, (1966) <i>Le premier art chretien</i>. Paris, Gallimard.3. Grabar, (1966) <i>L'age d'or de Justinien</i>. Paris, Gallimard. (=A. Grabar, (1967) <i>The Golden Age of Justinian, from the death of Theodosius to the rise of Islam</i>, New York)4. Л. Мирковић, (1974) <i>Иконографске студије</i>. Нови Сад, Матица Српска.5. <i>The Age of Spirituality</i>, (1978) ed. by E. Kitzinger. New York, Metropolitan Museum of Art

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Umjetnost Bizanta, FIL HUM 113
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 2 sata predavanja i 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Ovladavanje sadržajima i oblicima izraza istočne crkve te osposobljavanje studenata za uočavanje sličnosti i razlika između umjetnosti zapadnog kršćanstva i Bizanta.
Sadržaj predmeta: Upoznavanje s najvažnijim ostvarenjima bizantske umjetnosti od VI do XV stoljeća u oblasti arhitekture, monumentalnog i minijaturnog slikarstva i sitne plastike.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Bošković, Đorđe (1976) <i>Arhitektura srednjeg veka</i>. Beograd, Naučna knjiga.2. Grabar, Andre (1969) <i>Vizantija</i>. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo.3. Grabar, Andre (1969) <i>Srednjovekovna umetnost Istočne Evrope</i>. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo.4. Snyder, James (2006) <i>Art of the Middle Ages</i>. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.5. X. Келер (1970) <i>Римско царство</i>. Нови Сад, Братство и јединство.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Cormack, Robin (2000) <i>Byzantine Art</i>. New York, Oxford University Press.2. В. Н. Лазарев (2004) <i>Историја византијског сликарства</i>. Београд, Глобосино, str. 87-122.3. Krautheimer, Richard (1986) <i>Early Christian and Byzantine architecture</i>. Middlesex, England, Harmondsworth; New York, Penguin Books (4th ed.).4. Lowden, John (1997) <i>Early Christian & Byzantine art</i>. London, Phaidon.5. Rice, David Talbot (1963) <i>Art of Byzantine Era</i>. New York, Frederick A. Praeger.6. Ж. Диби (2001) <i>Уметност и друштво у средњем веку</i>. Београд, Клио.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI, SRPSKI JEZIK

Naziv predmeta i šifra: Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik II FIL BHS 102
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar, 1 sat predavanja + jedan sat vježbi, 2 ECTS
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Usvajanje znanja vezanih za sintaksu te njegovanje vlastitog jezičkog izraza.
Sadržaj predmeta: U ovom semestru posebna pažnja posvećuje se naučnom funkcionalnom stilu, tehnikama citiranja i parafraziranja, preporukama za izradu bibliografije u skladu sa principima MLA. U okviru predmeta izučava se sintaksička struktura: sintaksema, sintagma, složena rečenica, vezani tekst (diskurs). Studenti se na vježbama uvode u tehniku pisanja naučnog teksta. Analiziraju se njihovi samostalni radovi.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu s važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Halilović, S. (1996). <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>. Sarajevo: Preporod.2. Halilović, S. (1999). <i>Pravopis bosanskoga jezika: Priručnik za škole</i>. Zenica: Dom štampe.3. Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M. (1995. ili koje novije izdanje). <i>Hrvatski pravopis</i>. Zagreb: Školska knjiga.4. Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M. (1993). <i>Pravopis srpskoga jezika</i>. Novi Sad: Matica srpska.
Dodatna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Bulić, R. (1999). <i>Bosanski jezik u praksi i normi</i>. Tuzla: Printcom.2. Bulić, R. (2009). <i>Rječnik pravopisnih, obličkih i akcenatskih nedoumica u standardnome bosanskom jeziku</i>. Tuzla: Bosanska riječ.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA ANGLISTIKU

Naziv predmeta i šifra: <i>Engleski jezik 2</i> , opći predmet, FIL ANG 104
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; ECTS 2
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Revizija i produbljivanje već postojećeg znanja studenata iz osnovni gramatičkih struktura (vrste riječi, rečenične strukture); osposobljavanje studenata da vladaju općom i stručnom leksikom u svrhu pripreme za samostalan rad na stručnim tekstovima, s ciljem sticanja jezičke kompetencije u smislu služenja stručnom literaturom.
Sadržaj predmeta: Kolegij se sastoji iz dvije međusobno povezane cjeline: revizija gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture, te razumijevanje tekstova sa posebnim akcentom na tekstove iz struke. Fokus vježbi je na čitanju i razumijevanju teksta, kao i diskusiji u vezi sa odabranim temama. Od studenta se očekuje upoznavanje sa i usvajanje osnovnih stručnih termina, te sposobnost smislene diskusije na engleskom jeziku.
Preduvjeti za upis predmeta: položen <i>Engleski jezik 1</i> , FIL ANG 103
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Grgić, Berislav i Brihta, Jolanda. <i>Engleska gramatika za svakoga</i>. Školska knjiga Zagreb, 1986.2. Murphy, Raymond. <i>English Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
Dodatna i preporučena literatura <ol style="list-style-type: none">1. Side, Richard i Wellman, Guy. <i>Grammar and Vocabulary for Cambridge Advances and Proficiency</i>. Pearson Education Limited, Harlow, 1999.2. Izbor tekstova općeg tipa. Izvori: <i>Opportunities</i> (Upper Intermediate), Pearson Education Limited, 2002, Harlow; <i>Success</i> (Upper Intermediate), Pearson Education Limited, Harlow, 2007.3. Hewings, Martin. <i>Advanced Grammar in Use</i>. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA GERMANISTIKU

Naziv predmeta i šifra: Njemački jezik II, FIL GER 104
Semestar i brojbodova: II. semestar, 1 sat predavanja, 1 sat vježbi : 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar, 2 sata sedmično
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Cilj nastave Njemačkog jezika II kao općeg predmeta jeste produbljivanje znanja stečenog u dosadašnjem obrazovanju i osposobljavanje studenata za razumijevanje tekstova slušanjem i čitanjem te za produktivno bavljenje obrađenim temama (nivo B.1.1 Europskog referentnog okvira).
Sadržaj predmeta: Komunikacija (uspostavljanje kontakata, čitanje oglasa i odgovor na iste, razgovor o prijateljstvu, proslavama); želje i snovi; domovina, državljanstvo, osjećaj pripadnosti naciji i razvijanje interkultarne svijesti; zanimanja, uvjeti za njihovo obavljanje, uvjeti rada, pisanje biografije, prijave na natječaj
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz Njemačkog jezika I., FIL GER 103
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Dallapiazza, Rosa-Maria, Von Jan, Eduard, Blüggel, Beate, Schümann, Anja, (2005), Tangram aktuell 3, Niveau B1/1, Hueber-Verlag, Ismaning
Dodatna literatura: 1. Neka od gramatika njemačkog jezika

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA ROMANISTIKU

Naziv predmeta i šifra: Francuski jezik II, FIL ROM 103
Semestar i broj bodova: II semestar; 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 3 ECTS
Trajanje: I semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Cilj predmeta je usvajanje osnovnih znanja iz francuskog jezika i upoznavanje s njegovom strukturom u mjeri u kojoj je to potrebno za uspješno korištenje stručne i naučne literature na datom jeziku iz oblasti naučnih disciplina svake studijske grupe.
Sadržaj predmeta: U toku drugog semestra studenti se upoznaju sa sljedećim gramatičkim kategorijama: upitna i odrična forma; prilozi; prijedlozi; neodređene zamjenice; neodređeni pridjevi; slaganje vremena indikativa; upravni i neupravni govor; složene relativne zamjenice; kondicional; konjuktiv; infinitiv; participi; Stečena znanja studenti će primjenjivati kroz čitanje, prevođenje i konverzaciju na tekstovima predviđenim za tu svrhu. Uvođenje studenata u problematiku prevođenja/razumijevanja autentičnih tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja, posebno iz onih naučnih disciplina koje se izučavaju na određenoj studijskoj grupi.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit Francuski jezik I - opći predmet
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Udžbenici: Y. Berchiche, M. Dubois, R. Mimran, <i>Cours de la Sorbonne, langue et civilisation françaises</i> , Clé International, Paris, 2000 Annie Monnerie-Goarin, Evelyne Sirejols, <i>Champion II</i> , Clé International, Paris, 2001. Aline Volte, <i>Belleville II</i> , Clé International, Paris, 2004.
Literatura: Sylvie Poisson-Quinton, C. Huet-Ogle, Roxane B : <i>Grammaire expliquée du français</i> , Précis de grammaire - niveau débutant, Clé International, Paris, 2003; Alina Kostucki, Gracia Merlo, <i>Grammaire progressive du français</i> , Clé International, Paris, 2004. Maïa Gregoire, <i>Grammaire progressive du français</i> , Clé International, Paris, 1995. Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i> , Beograd, 1982. Dodatna literatura se utvrđuje na početku svake akademske godine

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA SLAVENSKE JEZIKE I KNJIŽEVNOSTI

Naziv predmeta i šifra: Ruski jezik 2, FIL SLA 104
Semestar, broj sati i broj bodova: II. semestar; 1 sat predavanja, 2 sata vježbi; ECTS 3
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: opći
Cilj predmeta: Osnovni cilj nastave ruskog jezika kao općeg predmeta je ovladavanje ruskim jezikom na komunikativnom nivou, usvajanje leksičkog i gramatičkog minimuma, te ovladavanje govornim modelima u okviru programom predviđene tematike. Cilj je također i sticanje jezičke kompetencije u smislu služenja stručnom literaturom na ruskom jeziku iz date oblasti.
Sadržaj predmeta: Pregled ruske gramatike.Vrste riječi i njihovi oblici. Modeli rečenica. Vježbe podrazumijevaju, pored ostalog, čitanje i jezičku analizu različitih tekstova dijaloškog i monološkog tipa. Predstavljanje filmova, muzike, pozorišta i sličnih sadržaja iz ruske kulture i historije prate različiti tipovi zadataka, razgovori i pisanje sastava.
Preduvjeti za upis predmeta: položen Ruski jezik 1, opći predmet, FIL SLA 103
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. L.V. Miller, L.V.Politova. Žili-byli...;12 urokov ruskoga jazyka, Bazovjy uroven', učebnik, Sankt-Peterburg, 2007.2. R. F. Poljanec. Pregled gramatike ruskoga jezika, Školska knjiga Zagreb, 1967.
Dodatna i preporučena literatura <ol style="list-style-type: none">1. B. Tošović. <i>Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom</i>. Sarajevo, Svjetlost, 1990.2. I. K. Gapočka. <i>Ja čitaju po-ruski</i>, Moskva, 2006.3. Katnić-Bakaršić, M., Moranjak-Bamburač, N., Tanović, I. (1990) <i>Ruski jezik. Udžbenik za VI razred osnovne škole</i>. Sarajevo: Svjetlost.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Umjetnost romanike i gotike, FIL HUM 210
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar; 3 sata predavanja, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Usvajanje osnovnih razvojnih etapa romaničkog i gotičkog stila u arhitekturi zapadne Evrope i Bosne i Hercegovine. Poznavanje najznačajnijih spomenika tog razdoblja, te prostornih i historijskih okolnosti u nastanku i razvoju stilskih obilježja u raznim krajevima Zapada kao kulturne i umjetničke cjeline na početku razvijenog srednjeg vijeka. Samostalno prepoznavanje svojstava i tumačenje elemenata stilskog rječnika i najznačajnijih umjetničkih pojava u arhitekturi romanike i gotike uz korištenje temeljne metodologije i terminologije historijskoumjetničke struke. Nesmetano praćenje i razumijevanje kontinuiteta stilskog razvoja u fazama razvijenog srednjeg vijeka.
Sadržaj predmeta: Kolegij razrađuje temeljne pretpostavke i tok razvoja stila u zapadnoj Evropi od 11. do 13. stoljeća, ponajprije u monumentalnoj arhitekturi. Pregledom stvaralački najznačajnijih regija, uz objašnjavanje uvjeta i poticaja pri definiranju razvojnih faza, prate se tradicije i novi obzori na putu k sintezama razvijenog srednjeg vijeka. U raznolikosti usmjerenja i dosega objašnjava se historijska i prostorna uvjetovanost romaničkog i gotičkog izraza, otkrivaju kohezijski faktori definiranja glavnih tipskih razreda, i u tim okvirima određuje se mjesto spomeničke baštine istog doba na tlu Bosne i Hercegovine.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz predmeta Umjetnost ranog srednjeg vijeka FIL HUM 115
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja i ocjenjivanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bošković, Đorđe (1976) <i>Arhitektura srednjeg veka</i>. Beograd, Naučna knjiga. 2. Ivančević, Radovan, Emilijan Cevc, Anđela Horvat (1984) <i>Gotika u Sloveniji i Hrvatskoj</i>. Edicija „Umjetnost na tlu Jugoslavije”. Beograd, Jugoslavija; Zagreb, Spektar; Mostar:, Prva književna komuna. 3. Kubah, Erih, Peter Bloh (1974) <i>Romanička umetnost</i>. Novi Sad, Bratstvo i jedinstvo. 4. <i>Gothic, Architecture, Sculpture, Painting</i>. R. Toman ed., Koln 1997. 5. Simson, Otto Georg von (1988) <i>The Gothic cathedral: origins of Gothic architecture and the medieval concept of order</i>. Princeton University Press. 6. Snyder, James (2006) <i>Art of the Middle Ages</i>. Upper Saddle River, NJ, Prentice Hall. 7. Subotić, Gojko (1963) <i>Arhitektura i skulptura srednjeg veka u Primorju</i>. Beograd, Zavod za izdavanje udžbenika Socijalističke Republike Srbije. 8. <i>Romanesque, Architecture, Sculpture, Painting</i>. R. Toman ed., Koln 1997.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Frankl, Paul (1962) <i>The Gothic Architecture</i>. Harmondsworth, The Pelican History of Art. 2. Frankl, Paul (1983) <i>The Gothic</i>. Princeton University Press. 3. Hojzinga, Johan (1991) <i>Jesen srednjeg vijeka</i>. Novi Sad, Matica srpska. 4. Mâle, Emile (1958) <i>The Gothic Image</i>. Harper. 5. Martindale, Andrew (1967) <i>Gothic Art</i>. Thames & Hudson Ltd. Reprint edition. 6. Panofsky, Erwin (2005) <i>Gothic Architecture and Scholasticism</i>. Pennsylvania, Archabbey Publications. 7. Worringer, Wilhelm (1964) <i>Form in Gothic</i>. Schocken Books. Rev. ed.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Islamska umjetnost I, FIL HUM 216
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar; 2 sata predavanja, 2 sata vježbi; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj predmeta jeste upoznavanje s djelima islamske umjetnosti i arhitekture koja su nastajala od 7. stoljeća pa do prve polovine 13. stoljeća. Predstaviće se različiti vidovi islamske umjetnosti kao što su arhitektura, keramika, kaligrafija, umjetnost tekstila i metala, te umjetnost ukrašavanja rukopisa (iluminacija i minijatura). Predviđen je kratak uvid u historijska zbivanja i društvene okolnosti koje su uticale na razvoj umjetnosti. Student će biti osposobljen samostalno prepoznavati i tumačiti stilske odlike, rječnik te estetiku određenih perioda.
Sadržaj predmeta: Predmet obuhvata širok historijski pregled djela nastalih pod različitim dinastijama na ogromnom geografskom prostoru od doline Inda pa do obala današnje Španije. Predmet počinje uvidom u islamsku umjetnost na njenim počecima u 7. stoljeću na prostoru Araspkog poluotoka, a završava zauzimanjem Bagdada od strane Mongola 1258. godine. Student se upoznaje sa stvaralaštvom Omejada, Abasida, Aglabida, Fatimida, Ejubida, Memluka, Morabida, Muvehida, Nasrida, Gaznavida, Gurida, Velikih i Anadoljskih Seldžuka i islamske umjetnosti Mongola.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Islamska umjetnost i arhitektura</i> (2010) Markus Hattstein i Peter Delius (ur.). Sarajevo, Libris. 2. Brend, Barbara (1991) <i>Islamic Art</i>. Cambridge, Harvard University Press. 3. Ettinghausen, Richard i Oleg Grabar (1992) <i>Islamic Art and Architecture</i>, 650-1250. Yale University Press. 4. Mozzati, Luka (2010) <i>Islamska umjetnost : arhitektura, slikarstvo, kaligrafija, keramika, stakla, tepisi</i>. Sarajevo : Zagreb, Šahinpašić; Beograd, Karupović. 5. Otto-Dorn, Katharine (1971) <i>Islamska umetnost</i>. Novi Sad, Bratsvo jedinstvo. 6. Rice, David Talbot (1968) <i>Islamska umetnost</i>. Beograd, Jugoslavija.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>The Grove Encyclopedia of Islamic Art and Architecture</i> (2009) Jonathan M. Bloom i Sheila S. Blair (ur.), vol. 1, 2, 3. Oxford, Oxford University Press. 2. Blair, Sheila S. (2008) <i>Islamic calligraphy</i>. Edinburgh, Edinburgh University Press. 3. Grabar, Oleg (1987) <i>The formation of Islamic art</i>. New Haven : London, Yale University Press. 4. Lings, Martin (2005) <i>Splendours of Qur'an calligraphy and illumination</i>. Liechtenstein, Thesaurus Islamicus Foundation; London, Thames & Hudson. 5. Stierlin, Henri (2009) <i>Islam: from Baghdad to Cordoba : early architecture from the 7th to the 13th century</i>. Köln, Taschen. 6. Časopisi: Ars Islamica, Vols. 1-16; University of Michigan, 1934.-1951. Ars Orientalis, Vols. 1-; Freer Gallery of Art, University of Michigan, 1954.-. Muqarnas, Vols. 1-; Brill Publishers, 1983.-. Islamic Arts Magazine, Vols. 1-; www.islamicartsmagazine.com, 2008.-.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Umjetnost srednjovjekovne Bosne, FIL HUM 220
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminar, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim odlikama bosanskog srednjovjekovlja i njegovim manifestacijama u području materijalne kulture, likovnosti i estetike. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti uočavanju, prepoznavanju i proučavanju posebnosti koje u području društvenih odnosa, likovnosti i estetici nosi područje srednjovjekovnog Bosanskog kraljevstva. Također, u navedenom kontekstu potrebno je proučavati, uočavati i prepoznavati i zajedničke odlike u području društvenih odnosa, likovnosti i estetici koje područje Bosanskog kraljevstva povezuju sa susjednim zemljama: Dalmacijom, Hrvatskom, Slavonijom, Mađarskom, Dubrovnikom, Venecijom i Srbijom.
Sadržaj predmeta: U okviru predmeta izučavaju se se materijalna kultura, likovnost i estetika razdoblja kasne antike, ranog srednjeg vijeka (predromanika), romanike, gotike i prijelaza ka osmanskome razdoblju (15. st.). U studiju posebna pažnja posvećuje se istraživanju razvoja naselja urbanih odlika, fortifikacijskih objekata, arhitekture, kiparstva i slikarstva minijatura, te kulture i umjetnost stećaka.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Andjelić, Pavao. "Trgovište, varoš i grad u srednjovjekovnoj Bosni (Prilog tipologiji naselja)". <i>GZM N.S. (A)</i> 18(1963), 179-194. Sarajevo. 2. Andjelić, Pavao. <i>Bobovac i Kraljeva Sutjeska, stolna mjesta bosanskih vladara u 14. i 15. stoljeću</i>. Sarajevo, 1973. 3. Andjelić, Pavao. "Doba srednjovjekovne bosanske države". U: <i>Kulturna istorija Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do pada ovih zemalja pod osmansku vlast</i>. Sarajevo, 1984 (2. izd.), 435-579. 4. Andjelić, Pavao. "Srednji vijek - doba stare bosanske države". U: <i>Visoko i okolina kroz historiju</i> 1. Visoko, 1984, 150 i d. 5. Basler, Đuro. <i>Arhitektura kasnoantičkog doba u Bosni i Hercegovini</i>. Sarajevo, 1972. 6. Bešliagić, Šefik. <i>Stećci i njihova umjetnost</i>. Sarajevo, 1971. 7. Bihalji-Merin, Otto - BENAC, Alojz. <i>Stećci</i>. Beograd, 1962. 8. Čelić, Đemal. „Utvrdeni gradovi i podgrađa 12-15. st.“ U: <i>Umjetnost Bosne i Hercegovine</i>. Sarajevo, 1987, 68-70. 9. Gavrilović, Margita. «Dvije predromaničke crkve iz okolice Sarajeva.» U: <i>Vrhbosna – Sarajevo kroz stoljeća</i>. Separat časopisa <i>Hrvatska misao</i> 11-12, 10. Maksimović, J. „Slikarstvo minijatura u srednjovjekovnoj Bosni.“ <i>Zbornik radova Vizantološkog instituta</i> u Beogradu 17(1976), 175-188. 11. Mikulić, Planinka. <i>Iz likovnosti bosanskog srednjovjekovlja</i>. Naklada Zoro. Sarajevo – Zagreb, 2004. 12. Miletić, Nada. „Rani srednji vijek.“ U: <i>Kulturna istorija Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do pada ovih zemalja pod osmansku vlast</i>. Sarajevo, 1984 (2. izd.). 13. Mušeta – Aščerić, Vesna. <i>Sarajevo i njegova okolina u XV stoljeću</i>. Sarajevo, 2005. 14. Wenzel, Marian. <i>Ukrasni motivi na stećcima</i>. Sarajevo, 1965. 15. Wenzel, Marian, <i>Bosanski stil na stećcima i metalu</i>. Sarajevo, 1999.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Umjetnost renesanse i baroka, FIL HUM 217
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar; 3 sata predavanja, 1 sat seminara, 2 sata vježbi; 7 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Saznati relevantne činjenice o protagonistima (umjetnicima, traktatistima i naručiteljima) i o stilskoj periodizaciji u slikarstvu, skulpturi, grafici i <i>artes minores</i> u razdoblju od XV do XVIII stoljeća u evropskoj baštini. Kompetencije: prepoznavanje stilskih formacija, interpretacija odabranih djela i pojava u vrijeme renesanse i baroka i drugih stilskih pravaca od XV do XVIII stoljeća.
Sadržaj predmeta: Kolegij daje pregled stilskih mijena, umjetničkih pojava, protagonista među umjetnicima i naručiteljima u razdoblju od XV do XVIII stoljeća u svjetskoj - evropskoj umjetnosti.
Preduvjeti za opis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Janson, Horst Waldemar, Anthony F. Janson (2003) <i>Povijest umjetnosti</i>. Dopoljeno izdanje. Varaždin, Stanek. [prema djelu H. W. Jansona <i>Povijest umjetnosti /History of art: a survey of the major visual arts from the dawn of history to the present day</i>, prvo izdanje 1962.] 2. Hartt, Frederik, David G. Wilkins (1995) <i>History of Italian Renaissance Art</i>. H. N. Abrams. 3. Murray, Peter & Linda (1995) <i>The art of the renaissance</i>. London, Thames and Hudson. 4. Murray, Linda (2003) <i>The high renaissance and mannerism: Italy, the North and Spain, 1500-1600</i>. London, Thames & Hudson 5. Bazin, Germain (1966) <i>Barok i rokoko</i>. Beograd, Jugoslavija. 6. Held, Julius, Posner, Donald (1971) <i>17th and 18th century art : baroque painting, sculpture, architecture</i>, Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall; New York: H. N. Abrams, 7. <i>Baroque, architecture, sculpture, painting</i> (priređio R. Tolman) (2004) Köln, Tandem Verlag GmbH.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Blunt, Anthony (2004) <i>Umetnička teorija u Italiji 1450-1600</i>. Beograd, Clio. 2. Vasari, Giorgio (2000) <i>Životi slavnih slikara, vajara i arhitekata</i>. Beograd, Libretto, NE&BO. 3. Wölfflin, Heinrich (1969) <i>Klasična umjetnost</i>. Zagreb, Matica hrvatska. [Prijevod djela: <i>Die klasische Kunst: eine Einfuehrung in die italienische Renaissance</i>, prvo izdanje 1899.] 4. Venturi, Lionello (1957) <i>Od Giotta do Chagala</i>. Zagreb, Mladost.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Islamska umjetnost II, FIL HUM 218
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar; 2 sata predavanja i 2 sata vježbi; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj predmeta jeste upoznavanje s djelima islamske umjetnosti i arhitekture u periodu od 13. stoljeća pa sve do danas. Predstaviće se različiti vidovi islamske umjetnosti kao što su arhitektura, keramika, kaligrafija, umjetnost tekstila i metala, te umjetnost ukrašavanja rukopisa. Predviđen je kratak uvid u historijska zbivanja i društvene okolnosti koje su uticale na razvoj umjetnosti. Student će biti osposobljen samostalno prepoznavati i tumačiti stilske odlike, rječnik te estetiku određenih perioda.
Sadržaj predmeta: Predmet obuhvata period od dolaska Mongola na područje Bliskog Istoka te njihovim zauzimanjem Bagdada 1258. godine, kada skoro istovremeno na velika vrata historije ulazi nova dinastija Osmanlija. Student se upoznaje sa stvaralaštvom Ilhanida, Timurida, Mogula, Safavida, Kadžara, Osmanlija, ali i s moderni i savremenim tendencijama u islamskoj umjetnosti.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Islamska umjetnost i arhitektura</i> (2010) Markus Hattstein i Peter Delius (ur.). Sarajevo, Libris. 2. Goodwin, Godfrey (2003) <i>A History of Ottoman Architecture</i>. London, Thames & Hudson. 3. Hadžimjelić, Ćazim (2009) <i>Umjetnost islamske kaligrafije</i>. Sarajevo, Sedam. 4. Otto-Dorn, Katharine (1971) <i>Islamska umetnost</i>. Novi Sad, Bratsvo jedinstvo. 5. Rice, David Talbot (1968) <i>Islamska umetnost</i>. Beograd, Jugoslavija. 6. Sheila Blair and Jonathan Bloom (1994) <i>The Art and Architecture of Islam 1250-1800</i>, New Haven, Yale University Press.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>The Grove Encyclopedia of Islamic Art and Architecture</i> (2009) Jonathan M. Bloom i Sheila S. Blair (ur.), vol. 1, 2, 3. Oxford, Oxford University Press. 2. Frishman, Martin i Hasan-Uddin Khan (2002) <i>The Mosque: History, Architectural Development & Regional Diversity</i>. London, Thames & Hudson. 3. Gonzalez, Valerie (2006) Shvaćanje islamske estetike, vizualne kulture i historije. Sarajevo, Kult-B. 4. <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i> (2008) Ekmelddin İhsanoğlu (ur.), vol. 2. Sarajevo, Orijentalni institut; Istanbul, IRCICA. 5. Leaman, Oliver (2005) <i>Islamska estetika : uvod</i>. Sarajevo, Kult-B. 6. Nasr, Seyyed Hossein (2005) <i>Islamska umjetnost i duhovnost</i>. Sarajevo, Studis. 7. Stierlin, Henri (2002) <i>Turkey : from the Selçuks to the Ottomans</i>. Köln, Taschen. 7. Časopisi: Ars Islamica, Vols. 1-16; University of Michigan, 1934.-1951. Ars Orientalis, Vols. 1-; Freer Gallery of Art, University of Michigan, 1954.-. Muqarnas, Vols. 1-; Brill Publishers, 1983.-. Islamic Arts Magazine, Vols. 1-; www.islamicartsmagazine.com, 2008.-.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Muzeologija, FIL HUM 241
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar; 2 sata predavanja; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj kolegija je upoznati studente s osnovnom muzeološkom terminologijom i problematikom kao što su: porijeklo i historijski razvitak muzeja, definicija i tipologija muzeja, uloga i funkcija, načini prikupljanja, klasifikacije i izlaganja muzejskih objekata, odnosi s publikom, muzejska edukacija, organizacija i postavka izložbi. Kolegij će se baviti i aktuelnim pitanjima sa kojim se susreću muzeji danas (spektakularizacija muzejskih posavki i izložbi, korporacijsko sponzorstvo, pitanja restitucije i repatrijacije...). Kroz posjete muzejima i galerijama studenti će se upoznati s praktičnim aspektima muzejskog rada. Akcenat ovog kolegija je na problematici koja se tiče muzeja umjetnosti, odnosno umjetničkih galerija.
Sadržaj predmeta: Određenje pojma i predmeta istraživanja. Historijski pregled razvitka muzeja i galerija. Muzeologija i muzeografija. Tipovi muzeja. Muzejska uloga i funkcija. Prikupljanje, klasifikacija i izlaganje muzejskih objekata (naglasak je na umjetničkim djelima). Čuvanje, restauracija i preventivna konzervacija umjetničkih djela. Edukativna djelatnost muzeja i odnos s publikom. Izložba kao medij komunikacije, tipovi izložbi, evaluacija, edukativna animacija. Spektakularizacija muzeja: muzej kao shopping centar, <i>blockbuster izložbe</i> , Bilbao efekat i senzacionalna arhitektura. Posjeta muzeju i galeriji u cilju upoznavanja sa praktičnim aspektima muzejskog djelovanja, kao i izazovima rada u muzejskim, galerijskim i uopće kulturnim institucijama u kompleksnom bosanskohercegovačkom društvenom, političkom i kulturnom okruženju.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Gob, A., Drouguet N. (2007) <i>Muzeologija: Povijest, razvitak, izazovi današnjice</i>. Zagreb: Antibarbarus2. Maroević, Ivo (1993) <i>Uvod u muzeologiju</i>. Zagreb: Zavod za informacijske studije.3. McClellan, Andrew (2007) <i>The Art Museum: From Boulee to Bilbao</i>. Berkeley,CA, London: University of California Press (odabrana poglavlja).4. Žilber, Klod (ur.) (2005) <i>Muzeji i publika</i>. Beograd: Clio. (str. 5-33).5. Zbornik tekstova

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Umjetnost 19. stoljeća, FIL HUM 310
Semestar, broj sati i broj bodova: V semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara i 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jeste što temeljitije i sveobuhvatnije, u širem društveno-političkom, ekonomskom i kulturnom kontekstu, upoznati studente s najznačajnijim karakteristikama umjetnosti 19. stoljeća u Evropi, uz naglasak na elemente oblikovanja i prodora duha <i>moderniteta</i> u zapadnoevropsku umjetnost (umjetnost <i>moderne</i> i <i>moderna umjetnost</i>). Osposobiti studenta za kritičko čitanje izvornih tekstova iz historije i teorije umjetnosti 19. stoljeća, samostalnu likovnu analizu i interpretaciju djela iz oblasti slikarstva, grafike, skulpture, arhitekture, urbanizma i dizajna.
Sadržaj predmeta: Racionalizam, prosvjetiteljstvo i pojava neoklasicizma u umjetnosti druge polovice 18. stoljeća. Društveno-političke promjene i nova pitanja u evropskoj filozofiji na prijelazu iz 18. u 19. stoljeće. Pojava romantizma u umjetnosti 19. stoljeća (priroda, arkadijska idila, prošlost kao toposi umjetničkog izraza). Slikarstvo francuskog, engleskog, njemačkog, španskog romantizma. Pitanje umjetnikove individualne kreativnosti i jedinstvenosti umjetničkog djela. Orijentalizam i romantizam. Romantizam i evropske građanske revolucije. Ideja „ukletog umjetnika“. Baudelaireov „flâneur“ kao najava moderne umjetničke svijesti. Veze likovnih umjetnosti, književnosti i muzike u umjetnosti romantizma. Kretanja u likovnim umjetnostima od romantizma do realizma. Razvoj fotografije i veze fotografije i slikarstva. Likovni „izmi“ druge polovice 19. stoljeća: od impresionizma do postimpresionizma. Simbolizam u evropskoj umjetnosti. Razvoj umjetničkog i industrijskog dizajna. Secesija. Bečka moderna (i utjecaji na prilike u umjetnosti u Bosni i Hercegovini). Umjetnost inženjera i arhitektura u 19. stoljeću. Evropski urbanizam i arhitektura 19. stoljeća. Razvoj i uloga muzeja.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispit iz predmeta Umjetnost renesanse i baroka FIL HUM 217
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bergdoll, Barry (2000) <i>European Architecture 1750-1890</i>. Oxford, Oxford University Press. 2. Hauser, Arnold (1970) <i>Socijalna historija umetnosti</i>, sv. II. Beograd, Kultura. 3. Hofmann, Werner (1961) <i>The Earthly Paradise. Art in the 19th Century</i>. London. 4. Janson, H. (2003) <i>Povijest umjetnosti</i> (dio koji se odnosi na 19. st.). Varaždin, Stanek. 5. Pevsner, Nikolaus (1990) <i>Pioniri modernog oblikovanja</i>. Zagreb, GZH. 6. Rosenblum, Janson (2001) <i>Art of the 19th Century, Painting and Sculpture</i>. London, Thames & Hudson. 7. Schorske, Karl (1981) <i>Fin-de-siècle, Vienna: politics and culture</i>. NY, Vintage Books ed. Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Baudelaire, Charles (1950) „Le Peintre de la vie moderne“, u: <i>Oeuvres complètes de Baudelaire</i>. Paris. 2. Gideon, Sigfried (1967) <i>Space, Time and Architecture</i>. Cambridge. 3. Hitchcock, Henry-Russel (1968) <i>Architecture, Nineteenth and Twentieth Centuries</i>. Harmondsworth. 4. Novotny, Fritz (1971) <i>Painting and sculpture in Europe 1780-1880</i>. Harmondsworth.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Umjetnost nakon 1900., FIL HUM 311
Semestar, broj sati i broj bodova: V semestar; 3 sata predavanja, 1 sat seminara i 1 sat vježbi; 6 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Primarni cilj kolegija je pružiti studentima uvid u osnovna formalna i teorijska polazišta umjetničkih fenomena, pravaca, grupa i protagonista koji su bitno odredili tok umjetnosti s kraja 19. i čitavog 20. stoljeća, s uvidom u umjetnička kretanja u 21. stoljeću. Individualna umjetnička djela promatraju se u okviru odgovarajućeg historijskog, društveno-političkog, ideološkog konteksta. Drugi cilj je upoznati studente sa savremenim modelima teorije i kritike likovnih umjetnosti.
Sadržaj predmeta: Historiografski pregled moderne i savremene umjetnosti. Pregled započinjemo objašnjenjem formalnih i semantičkih polazišta moderne umjetnosti s kraja 19. stoljeća (impresionizam, postimpresionizam, secesija/Art Nouveau simbolizam), da bi se mogli razumjeti umjetnički pristupi koji počinju napuštati mimetički način vizuelnog prikazivanja (fovizam, kubizam, ekspresionizam). Pregled se nastavlja kroz analizu vizuelnih istraživanja historijskih avangardi (futurizam, dadaizam, konstruktivizam, suprematizam, Bauhaus, De Stijl, nadrealizam). Jedno predavanje biće posvećeno izvorima i razvoju moderne arhitekture. Prvi dio kolegija završava se pričom o povratku realizmu tokom tridesetih godina i umjetnosti unutar totalitarnih režima (fašizam, komunizam) u vremenu neposredno prije Drugog svjetskog rata i u prvim godinama nakon rata. Drugi dio predmeta bavi se prikazom umjetničke produkcije nakon historijskog prekida izazvanog Drugim svjetskim ratom i holokaustom. Razmotrit će se pokušaj zapadnoevropskih i američkih neoavangardi da obnove i uspostave kontinuitet razvojnog toka moderne umjetnosti, njihovi pokušaji zauzimanja kritičkog stava prema poslijeratnom društvu i institucijama umjetnosti. Jedno predavanje baviće se i pojavom i karakteristikama postmoderne arhitekture. Studentima se daje pregled savremene likovne produkcije s naglaskom na one oblike umjetničke prakse koji izrastaju iz kompleksnih savremenih teorijskih analiza.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispit iz predmeta Umjetnost renesanse i baroka FIL HUM 217
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hunter S., Jacobus J. i Wheeler D. (2006) <i>Modern Art: Painting, Sculpture, Architecture</i>. Prentice Hall. 2. Hopkins, David (2000) <i>After Modern Art 1945-2000</i>. Oxford, New York: Oxford University Press. 3. Harrison, C., Wood P. <i>Art in Theory 1990-2000: An Anthology of Changing Ideas</i>. Oxford: Blackwell. 4. Serija <i>Movements in Modern Art</i>. London: Tate Publishing
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Read, Herbert (1985) <i>Modern Sculpture: A Concise History</i>. London: Thames and Hudson. 2. Brettell, Richard (1999) <i>Modern Art 1851-1929</i>. Oxford University Press. 3. Bois, Y.A., Buchloch, B., Krauss, R., Foster H. (2004) <i>Art Since 1900: Modernism, Antimodernism, Postmodernism</i>. London: Themes and Hudson.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Umjetnost Bosne i Hercegovine od 15. do 19. stoljeća, FIL HUM 320
Semestar, broj sati i broj bodova: V semestar; 2 sata predavanja i 1 sat vježbi; 4 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim odlikama razdoblja osmanske vlasti na području današnje Bosne i Hercegovine (tj. na području središnjeg dijela Bosanskog ejaleta) i njenim manifestacijama u području materijalne kulture, likovnosti i estetike. Navedeni cilj potrebno je ostvariti u kontekstu sagledavanja kompleksnih kontakata sa susjednim zemljama (ostale provincije Osmanskog carstva, mletačka Dalmacija, Dubrovnik i dr. zemlje) i utjecaja koji iz istih dolaze, te u kontekstu općih utjecaja islamskog Istoka i kršćanskog Zapada. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti uočavanju, prepoznavanju i proučavanju posebnosti koju u području društvenih odnosa, likovnosti i estetici nosi područje središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. U navedenom kontekstu potrebno je uočavati, prepoznavati i proučavati i zajedničke odlike u području likovnosti i estetike koje povezuju kako razne polaritete osmanskodobne likovnosti (islamska umjetnost, ars catholica, ars postbizantina i ars iudaica) unutar središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. Poseban cilj predstavlja identificiranje autohtonih likovnih sadržaja, forma i estetskih principa. U procesu proučavanja islamske umjetnosti poseban cilj predstavlja određivanje općeg „islamskog,“ posebnog „osmanskog“ i autohtonog u umjetnosti islamskog likovnog izraza u Bosni i Hercegovini (u Bosanskom ejaletu) od 15. do 19. st.
Sadržaj predmeta: Pregled razvoja arhitekture, slikarstva, kiparstva i artes minores promatran kroz religijsku pripadnost crkvama i vjerskim zajednicama.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Andrejević, Andrej. <i>Islamska monumentalna arhitektura u Jugoslaviji</i>. Beograd, 1984. 2. <i>Blago franjevačkih samostana Bosne i Hercegovine</i>. Katalog izložbe. Izd. Zavod za zaštitu kulturno - istorijskog i prirodnog nasljeđa Bosne i Hercegovine. Sarajevo, 1988. 3. Cvetnić, Sanja, <i>Barokni defter: sudije o likovnim djelima iz XVII. i XVIII. stoljeća u Bosni i Hercegovini</i>. Zagreb: Leykam international, 2011. (monografija). 4. <i>Grupa autora. Umjetnost Bosne i Hercegovine</i>. Sarajevo, 1987. Odabrana apoglavlja. 5. Mušeta-Aščerić, Vesna. <i>Sarajevo i njegova okolina u XV stoljeću</i>. Sarajevo, 2005. 6. Rakić, Svetlana. <i>Ikone Bosne i Hercegovine (16 – 19. vek)</i>. Beograd, 1998. 7. Redžić, Husref. <i>Islamska umjetnost</i>. Edicija: Umjetnost na tlu Jugoslavije. Beograd-Zagreb-Mostar, 1982. 8. Redžić, Husref. <i>Studije o islamskoj arhitektonskoj baštini</i>. Sarajevo, 1983. 9. <i>Svrzina kuća – Svrzo's house</i> [dvojezično izdanje – bilingual edition]. Urednik Sead Trhulj. Izd. Muzej Sarajeva. Sarajevo, 2001. 10. Ševo, Ljiljana. <i>Pravoslavne crkve i manastiri u Bosni i Hercegovini do 1878. godine</i>. Banja Luka, 2002. 11. Tihčić, Smail. "Islamska umjetnost na tlu Jugoslavije." U: Bernard Lewis (urednik), <i>Svijet Islama. Vjera. Narod. Kultura</i>. Beograd, 1979, 305-324. Prijevod djela Bernard Lewis (Ed.), <i>The World of Islam</i>. Thame and Hudson. London – New York, 1976, s dodatkom Smaila Tihčića posvećenom islamskoj umjetnosti na tlu Jugoslavije. 12. Zlatar, Behija. <i>Zlatno doba Sarajeva</i>. Sarajevo, 1995.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Teorija umjetnosti, FIL HUM 341
Semestar, broj sati i broj bodova: VI semestar; 4 sata predavanja; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj je ovoga kolegija stjecanje znanja o temeljnim modelima moderne i savremene teorije i kritike likovnih umjetnosti, osposobljavanje za primjenu općih znanja iz teorije umjetnosti, likovne kritike i vizualne kulture, stjecanje osnovnih znanja o institucionaliziranim oblicima funkcioniranja historijskoumjetničke prakse (akademije, muzeji, galerije, izložbe, tržište umjetnina, časopisi).
Sadržaj predmeta: Sadržaj predavanja je historijska i metodološka analiza pojmova, funkcija, koncepta iz teorije vizuelne umjetnosti. Kolegij se sastoji od predavanja i diskusija na nastavi (60) sati. Sadržaj predavanja je historijska i metodološka analiza pojmova, funkcija, koncepta iz teorije umjetnosti. Teorijski problemi umjetnosti povezani su i s problemom umjetničkog djela kao „otvorene forme”, čije značenje nije monolitno, holističko, već se može analizirati iz mnoštva historijskih, socijalnih i političkih uticaja. Naime, kako pronaći interdisciplinarni okvir, otvorenu formu, za različite teorije i koncepte, koji nije zasnovan na sintezi, već na komunikaciji. I ako savremena umjetnost, koja provocira, začuđuje, koristi teoriju, da li to znači da i sama teorija može postati umjetničko djelo? U prvoj polovini kolegija predavanja i diskusije će se fokusirati na početke historije umjetnosti, da bi studenti mogli da se uključe u pitanja i strategije nove historije umjetnosti i teorijske praksu koja će se obrađivati u drugoj polovini kolegija. Pri tome će se posebna pažnja posvetiti razumijevanju osnovnih problema i termina teorije umjetnosti kao što su: formalizam i stil, ikonografija, kontekstualni pristupi, feminizam, biografija i autobiografija, strukturalizam i poststrukturalizam, dekonstrukcija, psihoanaliza, socijalna istorija umjetnosti i postkolonijalna teorija.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gombrich, Ernst (1984) <i>Umjetnost i iluzija</i> (odabrana poglavlja). Beograd: Nolit. 2. Kun, Gilbert (1969) <i>Istorija estetike</i> (odabrana poglavlja). Beograd: Kultura. 3. Panofsky, Erwin (1975) <i>Ikonološke studije</i>. Beograd: Nolit. 4. Winkelmann, Johann Joachim (1996) <i>Istorija drevne umetnosti</i>. Novi Sad. 5. Wölfflin, Heinrich (1974) <i>Osnovni pojmovi istorije umjetnosti</i>. Sarajevo: Veselin Masleša. 6. Zbirka tekstova iz teorije umjetnosti.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bartes, Roland (1977) <i>Image, Music, Text</i>. New York: Hill and Wang. 2. Blunt, Anthony (2004) <i>Umjetnička teorija u Italiji 1450-1600</i>. Beograd: Clio. 3. Benjamin, Walter (1986.) <i>Estetički ogledi</i>. Zagreb: Suvremena misao. 4. Kultermann, Udo (2002) <i>Povijest povijesti umjetnosti</i>. Zagreb. 5. Grojs, Boris (2011) <i>Umjetnost utopije</i> Beograd: Plavi krug 6. Buck-Morris, Susan (2005) <i>Svet snova i katastrofa</i>. Beograd: Circulus 7. Foster, Hal (1996) <i>The Return of the Real</i>. Cambridge: The MIT Press 8. Clark, T.J. (1984) <i>The Painting of Modern Life</i>. New Jersey: Princeton University Press. 9. Simmel, Georg (1992) <i>Rembrandt</i>. Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. 10. Deleuze, Gilles (2003) <i>Francis Bacon: the Logic of Sensation</i>. London: Continuum. 11. Nochlin, Linda (1971) <i>Realism</i>. London: Penguin Books.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Umjetnost u BiH u 20. stoljeću, FIL HUM 321
Semestar, broj sati i broj bodova: VI semestar; 2 sata predavanja i 1 sat vježbi; 3 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jest upoznati studente sa složenim društveno-političkim i kulturnim prilikama u Bosni i Hercegovini u 19. i 20. stoljeću i sa specifičnim okolnostima i modalitetima oblikovanja modernog likovnog izraza. Poseban naglasak kolegija je na razvijanju sposobnosti samostalne likovne analize i interpretacije i razumijevanju umjetničkih prilika u širem socio-kulturnom kontekstu.
Sadržaj predmeta: Predavanja u prvoj polovici kolegija uključuju analizu historijskih, društvenih i umjetničkih prilika u Bosni i Hercegovini u periodu osmanske i austrougarske vlasti, a u drugom dijelu kolegija razvoj moderne bosanskohercegovačke umjetnosti, prilike nakon Drugog svjetskog rata, prodor postmoderniteta i savremena likovna kretanja. U intepretaciji umjetničkih prilika u Bosni i Hercegovini uspostavljat će se širi komparativno-kritički kontekst s prilikama u regiji i istovremenim kretanjima u tadašnjoj evropskoj umjetnosti. Praktični dio nastave uključuje obavezne posjete zbirkama Umjetničke galerije BiH, etnografskoj zbirci Zemaljskog muzeja i zbirci Muzeja grada; kolekciji Ars Aevi, analizu arhitekture i urbanizma <i>in situ</i> i pismene vježbe/analize izabranih eksponata. Obavezne su i posjete izložbama u Sarajevu (i izvan njega – prema mogućnostima) i vođenje dnevnika izložaba te praćenje događaja i sadržaja iz bosanskohercegovačke suvremene teatarske, književne, filmske i muzičke produkcije.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Grupa autora. <i>Umjetnost BiH 1984-1923</i> (1978); <i>Umjetnost BiH 1924-1945</i> (1985); <i>Umjetnost BiH 1945-1974</i> (1974/75); <i>Umjetnost BiH 1974-1984</i> (1984). Sarajevo, Umjetnička galerija BiH. 2. Krzović, Ibrahim (1987) <i>Arhitektura BiH 1878-1918</i>. Sarajevo, UGBiH. 3. Krzović, Ibrahim (2004) <i>Arhitektura secesije u BiH</i>. Edicija „Kulturno naslijeđe”. Sarajevo. 4. Kurto, Nedžad (1998) <i>Arhitektura BiH – razvoj bosanskog stila</i>. Edicija „Kulturno naslijeđe”. Sarajevo. 5. Štraus, Ivan (1987) <i>15 godina bosanskohercegovačke arhitekture 1970-1985</i>. Sarajevo, Svjetlost. 6. Štraus, Ivan (2010) <i>99 arhitekata sarajevskog kruga 1930-1990</i>. Zagreb, BTC Šahinpašić. 7. Abadžić Hodžić, Aida (2011) <i>BH grafika 20. stoljeća: šezdesete i sedamdeset godine 20. stoljeća u kontekstu evropskog moderniteta i postmoderniteta</i>. Sarajevo, Tugra, 2011. 8. Grupa autora (2000) <i>Sarajevski memento</i>. Sarajevo, Ministarstvo kulture i sporta kantona Sarajevo. 9. Bernik, Stane (2002) <i>Zlatko Ugljen</i>. Tuzla, Galerija portreta. 10. Grupa autora (2009) <i>Dekada dizajna - dizajn u BiH</i>. Sarajevo, ULUPUBiH. 11. Monografije i katalozi izložbi bosanskohercegovačkih umjetnika / katalozi retrospektivnih izložbi Časopisi: <i>Vizura</i>, Sarajevo; <i>Novi Izraz</i>, Sarajevo; <i>Lica</i>, Sarajevo; <i>Most</i>, Mostar...

ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU
UMJETNOSTI/

DVOPREDMETNI STUDIJ: HISTORIJA UMJETNOSTI
I DRUGA STUDIJSKA GRUPA

DRUGI CIKLUS STUDIJA – NAUČNI SMJER

STUDIJSKA OBLAST:
UMJETNOST NA TLU BOSNE I HERCEGOVINE OD 15.
STOLJEĆA DO 1918. GODINE

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Sociologija kulture i umjetnosti, FIL HUM 440
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj je predmeta da se uspostavi interdisciplinarni, kontekstualni pristup modernim sociološkim i umjetničkim problemima. Kada se studenti budu upoznavali s tradicionalnom i modernom zajednicom, zatvorenim i otvorenim društvom, totalitarnom zajednicom i 'tečnom' zajednicom, ujedno de se razmatrati na koji su način ti socijalni antagonizmi, konflikti prisutni u strukturama i značenjima umjetničkog djela.
Sadržaj predmeta: Jedna od tema kursa je na koji način sama umjetnost reaguje na savremene socijalne probleme. S obzirom na to da u savremenom svijetu moderne komunikacije, obilježenom modi i ubjedljivošću virtuelne slike, o kojoj govori Paul Virilio, umjetnost ne imitira život, već više život simulira umjetnost (J. Baudrillard), onda se postavlja pitanje na koji način umjetnost proizvodi socijalnu realnost? I kako kroz umjetničku imaginaciju da prepoznamo nevidljive mehanizme stvarnosti? Kolegij se bavi i konceptom Deleuzeovog nomadskog stvaralačkog subjekta i njegove veze sa 'smrdu autora', o kojem govori Foucault, kao i pitanjem tijela (u totalitarnoj estetici, u strukturama biomodi – Michelle Foucault i Giorgio Agamben; o tijelu u kome je izbrisana granica između javnog i privatnog). Na kursu de se otvoriti pitanja o decentraliziranom subjektu; o problemu granice u okviru globalizacijske modi; o razlici između civilizacije i kulture; o etnocentričnom odnosu između 'nas i njih'; o odnosu moderne i postmoderne...
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Agamben, Giorgio (2006) <i>Homo sacer</i>. Zagreb, Multimedijalni institut. 2. Baudrillard, Jean (2001) <i>Simulacija i zbilja</i>. Zagreb, Naklada Jesenski i Turk. 3. Bourdieu, Pierre (2003) <i>Pravila umjetnosti</i>. Novi Sad, Svetovi. 4. Eagleton, Terry (2002) <i>Ideja kulture</i>. Zagreb, Naklada Jesenski i Turk. 5. Foucault, Michel (2002) <i>Nadzirati i kažnjavati</i>. Novi Sad, Izdavačka knjižarnica. 6. Geertz, Clifford (1998) <i>Tumačenje kultura</i>. Beograd, XX vek. 7. Deleuze, Gilles & Guatta, Felix (1991) <i>Anti-edip</i>. Novi Sad, Izdavačka knjižarnica.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Argan, Giulio Carlo (1982) <i>Studije o modernoj umjetnosti</i>. Beograd, Nolit. 2. Dorfles, Gillo (1991) <i>Pohvala disharmoniji</i>. Novi Sad, Svetovi. 3. Francastel, Pierre (1974) <i>Studije iz sociologije umjetnosti</i>. Beograd, Nolit.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Arhitektura i urbanizam na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine, FIL HUM 420
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim odlikama razdoblja osmanske vlasti na području današnje Bosne i Hercegovine (tj. na području središnjeg dijela Bosanskog ejaleta) i njenim manifestacijama u području materijalne kulture, likovnosti i estetike. Navedeni cilj potrebno je ostvariti u kontekstu sagledavanja kompleksnih kontakata sa susjednim zemljama (ostale provincije Osmanskog carstva, mletačka Dalmacija, Dubrovnik i dr. zemlje) i utjecaja koji iz istih dolaze, te u kontekstu općih utjecaja islamskog Istoka i kršćanskog Zapada. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti uočavanju, prepoznavanju i proučavanju posebnosti koju u području društvenih odnosa, likovnosti i estetici nosi područje središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. U navedenom kontekstu potrebno je uočavati, prepoznavati i proučavati i zajedničke odlike u području likovnosti i estetike koje povezuju kako razne polaritete osmanskodobne likovnosti (islamska umjetnost, ars catholica, ars postbizantina i ars iudaica) unutar središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. Poseban cilj predstavlja identificiranje autohtonih likovnih sadržaja, forma i estetskih principa. U procesu proučavanja islamske umjetnosti poseban cilj predstavlja određivanje općeg „islamkog,“ posebnog „osmanskog“ i autohtonog u umjetnosti islamskog likovnog izraza u Bosni i Hercegovini (u Bosanskom ejaletu) od 15. do 19. st.
Sadržaj predmeta: U okviru predmeta izučavaju se osmanskodobni urbanizam, fortifikacijski objekti, javni i privatni objekti u arhitekturi, objekti institucije vakufa, sakralni objekti, te komunalni objekti.
Preduvjeti za opis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Andrejević, Andrej. <i>Islamska monumentalna arhitektura u Jugoslaviji</i>. Beograd, 1984. 2. Bećirbegović, Madžida. <i>Džamije s drvenom munarom u Bosni i Hercegovini</i>. Sarajevo, 1990, 1999. 3. Bejtić, Alija. "Spomenici osmanlijske arhitekture u Bosni i Hercegovini." <i>Prilozi za orijentalnu filologiju</i> 3-4(1953), 229-297, Orijentalni institut. Sarajevo. 4. BEŠLAGIĆ, Šefik. <i>Nišani XV i XVI vijeka u Bosni i Hercegovini</i>. Djela Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine knj. LIII, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 30. Sarajevo, 1978. 5. Bublin, Mehmed. <i>Gradovi Bosne i Hercegovine. Milenijum razvoja i godine urbicida – The cities of Bosnia and Herzegovina. A Millenium of Development and teh Years of Urbicide</i>. [dvojezično bosansko- englesko izdanje]. Sarajevo, 1999. 6. Čelić, Džemal. «Domaće i orijentalno u materijalnom kulturnom naslijeđu bosansko-hercegovačkih Muslimana.» <i>Prilozi za orijentalnu filologiju</i>, Orijentalni institut 41(1991), 347-357, Sarajevo. 7. Grupa autora. <i>Umjetnost Bosne i Hercegovine</i>. Sarajevo, 1987. Odabrana apoglavlja. 8. Redžić, Husref. <i>Islamska umjetnost</i>. Edicija: Umjetnost na tlu Jugoslavije. Beograd-Zagreb-Mostar, 1982. 9. Redžić, Husref. <i>Studije o islamskoj arhitektonskoj baštini</i>. Sarajevo, 1983. 10. Ševo, Ljiljana. <i>Pravoslavne crkve i manastiri u Bosni i Hercegovini do 1878. godine</i>. Banja Luka, 2002. 11. Tihic, Smail. "Islamska umjetnost na tlu Jugoslavije." U: Bernard Lewis (urednik), <i>Svijet Islama. Vjera. Narod. Kultura</i>. Beograd, 1979, 305-324. Prijevod djela Bernard Lewis (Ed.), <i>The World of Islam</i>. Thame and Hudson. London – New York, 1976, s dodatkom Smaila Tihica posvećenom islamskoj umjetnosti na tlu Jugoslavije.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Uvod u filmologiju, FIL HUM 450
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminar i 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Cilj je predmeta da se studenti upoznaju s razvojem filmske umjetnosti, s različitim filmskim žanrovima, kao i s razvojem filmske tehnike. Unutar kursa predviđene su i projekcije i analize filmova.
Sadržaj predmeta: Za vrijeme kursa postavljala bi se pitanja o vezi filmske umjetnosti sa drugim umjetnostima: kakve su razlike i sličnosti između književnosti, likovne umjetnosti i filmske umjetnosti. Analiziralo bi se značenje vremena i prostora unutar filmskog jezika: montaže i dubinskoga kadra, te na koji način funkcioniraju kategorije Gillesa Deleuzea: slika – vrijeme, slika – prostor. Obrađivale bi se tematske cjeline, kao naprimjer: odnos filmske slike i grada; naime, grad, kao urbani fragmentarni prostor, već po svom dinamičnom načinu života, sadrži elemente filmske montaže. Dakle, savremeni čovjek, radi sistematiziranja gradske haotičnosti, nesvjesno koristi filmsku montažu u svojoj percepciji. A fotografska i filmska slika, osim što su mutirale sam način gledanja i opažanja vremena i prostora kod savremenog čovjeka, stvorile su i novi odnos spram ljudskog tijela. Naime, filmska i fotografska kamera mogu funkcionisati kao nastavak tijela, kao tijelo samo, ili kao Deleuzeovo „tijelo bez organa“, koje je u stalnom „nastajanju“.
Preduvjeti za opis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ajenštajn, Sergej (1979) <i>Montaža atrakcije</i>. Beograd, Nolit. 2. Bazin, Andre (1966) <i>Šta je film</i>. Beograd, Institut za film. 3. Deleuze, Gilles (2000) <i>Slike-pokret</i>. Novi Sad, Književna zajednica Zorana Stojanovića. 4. <i>Film Theory and Criticism</i> (1999) (priredili: Leo Braudy and Marshall Cohen). Oxford, Oxford University Press. 5. Omon, Žak, Mišel Mari (Jacques Aumont, Michel Marie) (2007) <i>Analiza filmova</i>. Beograd, Clio. 6. Stojanović, Duško, Nevena Daković (2001–2002). <i>Leksikon filmskih teoretičara</i>. Beograd.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Michelson, Annette (2003) <i>Filozofska igračka</i>. Beograd, B92. 2. Musabegović, Sadudin (2007) <i>Film kao vremenski oblik</i>. Sarajevo, Armis print. 3. Žižek, Slavoj (2008) <i>Pervertitov vodič kroz film</i> Zagreb, Trvđa 4. Lotman, Juri (1976) <i>Semiotika filma</i>. Beograd, Institut za film Beograd. 5. Morin, Edgar (1967) <i>Film ili čovjek iz mašte</i>. Beograd, Institut za film Beograd. 6. Kracaure, Seigfrid (1971) <i>Priroda filma I,II</i>. Beograd, Institut za film Beograd. 7. Aristarco, Guido (1974) <i>Istorija filmskih teorija</i>. Beograd, Univerzitet umetnosti u Beogradu. 8. Bordwell, David (2005) <i>O povijesti filmskog stila</i> Zagreb, Hrvatski filmski savez.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Izvori moderne umjetnosti, FIL HUM 410
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jeste osposobiti studenta da razumije pojavu i razvoj moderne umjetnosti u njenom društveno-historijskom i kulturnom kontekstu. Studenti će se upoznati s najznačajnijim karakteristikama umjetnosti (od sredine 19. do kraja prve decenije 20. stoljeća) koje su dovele do pojave moderniteta i modernizma u Evropi. Kroz rad na seminarima, studenti se upoznaju s najznačajnijim teorijskim tekstovima koji utvrđuju i dopunjuju materiju koja se obrađuje na predavanjima.
Sadržaj predmeta: Kretanja u likovnim umjetnostima: od realizma, preko impresionizma, postimpresionizma, fovizma, ekspresionizma, kubizma do konstruktivizma. Kolegij se bavi i pojavom moderne arhitekture u Evropi i Sjedinjenim Američkim Državama. Također, obuhvaćena je pojava i razvoj fotografije, kao i veze fotografije i slikarstva. U toku semestra planirana je i posjeta zbirka muzeja i galerija.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hodžić, Aida Abadžić (2008) <i>Stilska i normativna de-komponiranja</i>. Sarajevo, Tugra. (str. 15-67.) 2. Argan, G.C., A.B.Olliva (2006) <i>Moderna umetnost 1770/1970/2000</i>. Beograd, Clio. (prvi svezak) 3. Arnason, H. H. (2009) <i>Povijest moderne umjetnosti</i>. Varaždin, Stanek. 5. izdanje. (uvodna studija i prva 2 poglavlja) 4. Lynton, Norbert (1989) <i>The Story of Modern Art</i>. Oxford, Phaidon. (str. 7-55) 5. Rhodes, Colin (1994) <i>Primitivism and modern art</i>. Thames and Hudson. 6. Pintarić, Vera Horvat (2001) <i>Svjedok u slici – nove figure za nove stvarnosti u eri moderne</i>. Zagreb, Matica hrvatska.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Pintarić, Vera Horvat (2009) <i>Tradicija i moderna</i>. Zagreb, HAZU, Gliptoteka. 2. Grupa autora (2004) <i>Kritički termini istorije umetnosti</i>. Novi Sad, Svetovi. (odabrana poglavlja: avangarda, modernizam, primitivno, ritual, lijepo, ružno, stil) 3. Jose Ortega y Gasset (2003) <i>Pobuna masa</i>. Zagreb, Golden marketing. 4. Morin, Edgar (1989) <i>Kako misliti Europu</i>. Sarajevo, Svjetlost. 5. Jaspers, Karl (1998) <i>Duhovna situacija vremena</i>. Zagreb, Matica hrvatska. 6. Mumford, Luis (2006) <i>Grad u istoriji</i>. Book & Marso. (poglavlja 15, 16, 17 18.) 7. Clair, Jean (2006.) <i>Odgovornost umetnika- avangarde između terora i razuma</i>. Čačak, Gradac. 8. (vidjeti i: Aida Abadžić Hodžić, <i>Odgovornost umjetnosti i/ili odgovornost likovne kritike</i>, Vizura 3-4, Sarajevo, 2008, str. 6-16.)

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Metodologija naučnog rada u historiji umjetnosti, FIL HUM 430
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim oblicima i principima stručnog i naučnog rada u području historije umjetnosti, te s razvojem i dosezima historije umjetnosti u Bosni i Hercegovini. Cilj izučavanja predmeta predstavlja i upoznavanje s razvojem institucija i oblika i metodologije rada u području historije umjetnosti u Bosni i Hercegovini. Poseban cilj predstavlja razvijanje etike u stručnom i naučnom radu.
Sadržaj predmeta: Naučno mišljenje, spoznajni procesi i institucije u historiji umjetnosti: predmeti i područja istraživanja, problemi u istraživanju, problemi u prezentaciji, problemi u objavljivanju, zaštiti i tretiranju historijsko – umjetničkog naslijeđa. Konteksti istraživanja u historiji umjetnosti. Izvori za istraživanja u historiji umjetnosti. Tok i metodologija istraživanja u historiji umjetnosti. Priprema pisane forme istraživanja za objavljivanje u području historije umjetnosti.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Šamić, M. <i>Kako nastaje naučno djelo – uvođenje u metodologiju i tehniku naučno-istraživačkog rada. Opšti pristup.</i> Sarajevo, 1990. 2. Sarić, M. <i>Opći principi naučnog rada.</i> Beograd, 1989. 3. Filipović, Muhamed, <i>Metodologija znanosti i znanstvenog rada.</i> Svjetlost. Sarajevo, 2004. 4. Kukić, Slavo - Markić, Brane, <i>Metodologija društvenih znanosti, Metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstvenoistraživačkog rada.</i> Izdavač: <u>Univerzitet Džemal Bijedić</u>, Mostar, 2009. tvrdi uvez; 650 strana; 24 cm 5. Grupa autora. „Naučna djelatnost Zemaljskog muzeja 1888-1898. godine – Arheologija.“ <i>Spomenica Stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988.</i> Sarajevo, 1988, 73-136. 6. Grupa autora. „Naučna djelatnost Zemaljskog muzeja 1888-1898. godine – Etnologija.“ <i>Spomenica Stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988.</i> Sarajevo, 1988, 137-177. 7. Basler, Đuro. „Ustanove koje su se razvile iz ranijih djelatnosti Zemaljskog muzeja – Rad Zemaljskog muzeja na zaštiti spomenika kulture i prirode.“ <i>Spomenica Stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988.</i> Sarajevo, 1988, 386-390. 8. Palavestra, Vlajko. „Ustanove koje su se razvile iz ranijih djelatnosti Zemaljskog muzeja – Galerija slika Zemaljskog muzeja.“ <i>Spomenica Stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988.</i> Sarajevo, 1988, 396-401. 9. <i>The Chicago manual of Style. The Essential Guide for Writers, Editors and Publishers.</i> 15th Edition. The University of Chicago Press. Chicago – London, 2003. Mogu se koristiti i mlađa izdanja knjige. 10. <i>www. The Chicago manual of Style.</i>

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Slikarstvo na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine, FIL HUM 421
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara i 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim odlikama razdoblja osmanske vlasti na području današnje Bosne i Hercegovine (tj. na području središnjeg dijela Bosanskog ejaleta) i njenim manifestacijama u području materijalne kulture, likovnosti i estetike. Navedeni cilj potrebno je ostvariti u kontekstu sagledavanja kompleksnih kontakata sa susjednim zemaljama (ostale provincije Osmanskog carstva, mletačka Dalmacija, Dubrovnik i dr. zemlje) i utjecaja koji iz istih dolaze, te u kontekstu općih utjecaja islamskog Istoka i kršćanskog Zapada. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti uočavanju, prepoznavanju i proučavanju posebnosti koju u području društvenih odnosa, likovnosti i estetici nosi područje središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. U navedenom kontekstu potrebno je uočavati, prepoznavati i proučavati i zajedničke odlike u području likovnosti i estetike koje povezuju kako razne polaritete osmanskodobne likovnosti (islamska umjetnost, ars catholica, ars postbizantina i ars iudaica) unutar središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. Poseban cilj predstavlja identificiranje autohtonih likovnih sadržaja, forma i estetskih principa. U procesu proučavanja islamske umjetnosti poseban cilj predstavlja određivanje općeg „islamskog,“ posebnog „osmanskog“ i autohtonog u umjetnosti islamskog likovnog izraza u Bosni i Hercegovini (u Bosanskom ejaletu) od 15. do 19. st.
Sadržaj predmeta: U okviru predmeta izučavaju se zidno (fresko) i ikoničko slikarstvo i minijature, te muždelitski radovi.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Blago franjevačkih samostana Bosne i Hercegovine</i>. Katalog izložbe. Izd. Zavod za zaštitu kulturno - historijskog i prirodnog nasljeđa Bosne i Hercegovine. Sarajevo, 1988. 2. <i>Grupa autora. Umjetnost Bosne i Hercegovine</i>. Sarajevo, 1987. Odabrana apoglavlja. 3. <i>Grupa autora. Minijatura</i>. Edicija: Umjetnost na tlu Jugoslavije. Beograd-Zagreb-Mostar, 1983. 4. Cvetnić, Sanja, <i>Barokni defter: sudije o likovnim djelima iz XVII. i XVIII. stoljeća u Bosni i Hercegovini</i>. Zagreb : Leykam international, 2011. (monografija). 5. Cvetnić, Sanja, <i>Barokni defter</i>. // <i>Hrvatska revija</i>. VIII. (2008.), 1; 4-12 (članak, znanstveni). 6. Čeman, Mirza Hasan, <i>Ferhad – Begova džamija u Tešnju</i>. Izd. autora, Sarajevo, 2012. 7. Kajmaković, Zdravko, <i>Zidno slikarstvo u Bosni i Hercegovini</i>. Sarajevo, 1971. Odabrana poglavlja! 8. Mazalić, Đoko, <i>Slikarska umjetnost u Bosni i Hercegovini u tursko doba : (1500-1878)</i>. Izd. Veselin Masleša, Sarajevo, 1965. (Banja Luka : Glas), 186 str., ilustr., 27 cm + Ispravke ([1] list). 9. Rakić, Svetlana. <i>Ikone Bosne i Hercegovine (16 – 19. vek)</i>. Beograd, 1998. 10. Redžić, Husref. <i>Islamska umjetnost</i>. Edicija: Umjetnost na tlu Jugoslavije. Beograd-Zagreb-Mostar, 1982. 11. Ševo, Ljiljana, <i>Pravoslavne crkve i manastiri u Bosni i Hercegovini do 1878. godine</i>, Banja Luka , 2002. 12. Tihic, Smail. "Islamska umjetnost na tlu Jugoslavije." U: Bernard Lewis (urednik), <i>Svijet Islama. Vjera. Narod. Kultura</i>. Beograd, 1979, 305-324. Prijevod djela Bernard Lewis (Ed.), <i>The World of Islam</i>. Thame and Hudson. London – New York, 1976, s dodatkom Smaila Tihica posvećenom islamskoj umjetnosti na tlu Jugoslavije.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Urbani kontinuiteti i diskontinuiteti u Bosni i Hercegovini od 1. do 16. stoljeća, FIL HUM 451
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminar i 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim odlikama razvoja naselja urbanog tipa na području današnje Bosne i Hercegovine u protohistorijskom razdoblju i njegovom prijelazu u antiku, u vrijeme antike, te tokom srednjeg vijeka. Uporedni cilj izučavanja predmeta predstavlja i izučavanje susreta bosanskog srednjovjekovnog naseobinskog sistema s nadolazećim osmanskodobnim urbanim sistemom.
Sadržaj predmeta: U okviru predmeta izučavaju se antički urbanizam, pojava i razvoj refugija, te fortifikacijskih objekata od kasne antike do kasnog srednjeg vijeka. Prati se razvoj antičkih naselja tipa Castellum, Oppidum, Municipium, Collonia, Canabae, Mansiones i Mutationes, te refugijalnih naselja (refugium). Poseban naglasak stavlja se na izučavanje razvoja naselja urbanih odlika od ranog do kasnog srednjeg vijeka, t.j. od gradova kao fortifikacijskih, rezidencijalnih i adiministrativnih objekata i središta do naselja urbanih odlika. U navedenom kontekstu proučava se razvoj naselja tipa trg, podgrađe, varoš i grad-varoš, odnosno razvoj naselja od predurbane, preko protourbane i rane urbane do pune urbane faze razvoja naselja. Posebna pažnja posvećuje se izučavanju sadržaja, funkcija, struktura, topografije, tipologije i terminologije antičkih i srednjovjekovnih naselja, te njihovom prostornom rasporedu i gospodarskom razvoju. Značajna pažnja posvećuje se izučavanju društvenih struktura i društvenih odnosa u navedenim naseljima. U završnom dijelu predavanja izučava se susret bosanskog kasnog srednjovjekovnog urbanog sistema s nadolazećim osmanskodobnim urbanim sistemom temeljenim na tradiciji islamskog povijesnog grada. Posebna pažnja posvećuje se izučavanju naseobinskih, posebno urbanih, kontinuiteta i diskontinuiteta. U toku predavanja značajna pažnja posvećuje se izučavanju autohtonih tradicija starijih historijskih razdoblja od prahistorije (protohistorije), preko antike i srednjeg vijeka i prežicima tih tradicija unutar mlađih historijskih razdoblja.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Andjelić, Pavao. "Trgovište, varoš i grad u srednjovjekovnoj Bosni (Prilog tipologiji naselja)". <i>GZM N.S. (A)</i> 18(1963), 179-194. Sarajevo. 2. Bojanovski, Ivo. »Bosna i Hercegovina u antičko doba.« <i>Djela ANUBiH knj. LXVI, CBI knj. 6</i> , Sarajevo, 1988. 3. Bojanovski, Ivo. "Doba Rimskog carstva (principat)". U: <i>Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine</i> . Tom 1. Sarajevo, 1988, 29-35. 4. Bublin, Mehmed. <i>Gradovi Bosne i Hercegovine. Milenijum razvoja i godine urbicida – The cities of Bosnia and Herzegovina. A Millenium of Developoment and the Years of Urbicide</i> . [dvojezično bosansko-englesko izdanje]. Sarajevo, 1999. 5. Kojić, Lj. <i>Stari balkanski gradovi, varoši i varošice</i> . Izd. Institut za arhitekturu i urbanizam. Beograd, 1976. 6. Kovačević-Kojić, Desanka. <i>Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države</i> . Sarajevo, 1978. 7. Mušeta-Aščerić, Vesna. <i>Sarajevo i njegova okolina u XV stoljeću. Između Istoka i Zapada</i> . Sarajevo, 2005. 8. Pašalić, Esad. <i>Antička naselja i komunikacije u Bosni i Hercegovini</i> . Sarajevo, 1960. 9. Paškvalin, Veljko. "Doba kasne antike". U: <i>Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine</i> . Tom 1. Sarajevo, 1988, str. 36-40. 10. <i>Urbano biće Bosne</i> . Institut za istoriju i Međunarodni centar za mir. Sarajevo, 1995. Zbornik radova. 11. Zaninović, M. «Od gradine do castruma na području Delmata.» <i>Odbrambeni sistemi u praistoriji i antici na tlu Jugoslavije = Materijali</i> 22(1986), 163-169, Novi Sad. 12. Vego, Marko. <i>Naselja bosanske srednjovjekovne države</i> . Sarajevo, 1957.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Historijske avangarde i neoavangarde, FIL HUM 411
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Kroz kolegij <i>Historijske avangarde i neoavangarde</i> studenti stiču znanja o teorijskim definicijama i pristupima vezanim za termin "avangarda" (i njegove izvedenice tzv. "neoavangarda" i "postavangarda") odnosno o okvirima koje ovaj termin uspostavlja za diskusiju umjetničkih pokreta, inovacija i manifestacija kako u umjetnosti, tako i u fotografiji, videoumjetnosti, performansu, arhitekturi i dizajnu. Studenti će se prvo upoznati s protagonistima, djelima, međusobnim vezama i društvenim kontekstom avangardnih pokreta prve polovice dvadesetog stoljeća da bi kasnije razumjeli pojam neoavangarde, odnosno manifestacije historijskih avangardi na umjetnost 1950-ih i 1960-ih godina. Cilj rada na seminarima je sticanje sposobnosti kritičke analize najznačajnijih teorijskih tekstova o avangardi, kao i tekstova protagonista avangardnih pokreta, njihovih teorijskih eksplicacija, deklaracija, manifesta i programskih načela, koji su relevantni za razumijevanje avangardnih nastojanja. Studenti će se upoznati sa historijskim odnosno teorijskim korištenjem termina avangarda i onim što ga razlikuje od modernizma.
Sadržaj predmeta: Kolegije se prvo bavi definicijom avangarde, pitanjem terminologije: odnosom avangarde i modernizma, zatim Peter Burgerovom teorijom avangarde u odnosu na izvorno definiranje termina, kao i odnosom marksizma i avangarde, avangarde i masovne kulture da bi se studenti kasnije upoznavali sa manifestacijama avangarde i neoavangarde u slikarstvu, skulpturi, arhitekturi i dizajnu, videoartu, performansu i fotografiji od sredine prve decenije dvadesetog stoljeća do kraja 1960-ih. Predavanja obuhvataju umjetničke pokrete kao što su: ekspresionizam, kubizam, futurizam, konstruktivizam, dadaizam, nadrealizam, De Stijl i Bauhaus arhitekturu, pop art, novi realizam, situacionističku internacionalu, Fluxus, konceptualnu umjetnost, bečki akcionizam. Kroz nekoliko predavanja studenti će se upoznati i sa recentijim derivatima termina avangarda kao što su "postavangarda" ili "retroavangarda" u odnosu na umjetnost od 1980tih godina do danas.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bürger, Peter (1998) <i>Teorija Avangarde</i>. Beograd, Narodna knjiga. 2. Buchloh, Benjamin (2000) <i>Neo-Avantgarde and Culture Industry: Essays on European and American Art from 1955 to 1975</i>. Cambridge, MA: MIT Press. (odabrani eseji) 3. <i>Art Since 1900: Modernism, Antimodernism, Postmodernism</i> (2004) Bois, Y.A., Buchloch, B., Krauss, R., Foster H.(ur.) London: Themes and Hudson. (odabrana poglavlja) 4. <i>Art of the Avant-Gardes</i> (2004) S. Edwards i P.Wood (ur.) Yale University Press. 5. Zbornik teorijskih tekstova, deklaracija, manifesta.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Krauss, Rosalind (1985) <i>The Originality of the Avant-Garde and Other Modernist Myths</i>, Cambridge, MA and London: MIT Press. 2. <i>Neo Avant-Garde</i> (2006) David Hopkins (ur.) Amsterdam, New York: Rodopi. 3. Greenberg, Clement. (1986) <i>The Collected Essays and Criticism, Volume 1: Perceptions and Judgments, 1939-1944</i>. John O Brian (ur.) Chicago, The University of Chicago Press. 4. Grej, Kamila (1978) <i>Ruski umetnički eksperiment</i>. Beograd, Svet umetnosti. 5. Foster, Hal (1996) <i>The Return of the Real</i>. Cambridge, The MIT Press.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Savremene teorije umjetnosti i interpretacija djela, FIL HUM 541
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa savremenom teorijom umjetnosti, koja ved sadrži predznanje iz psihoanalize, društvenih nauka i estetike. Cilj je predmeta omogućiti studentima da slobodno i kreativno upotrebljavaju naučenu terminologiju iz prethodnih predmeta.
Sadržaj predmeta: Prvi dio kursa posveden je različitoj interpretaciji slike kod Haideggera, Shapira i Derride, naime: šta je istina u slici Vincenta van Gogha Stare cipele sa pertlama i kako su je ovi autori interpretirali. U okviru kursa postavila bi se i neka pitanje o samoj percepciji, naime, da li je 'naša' percepcija konstrukt kulturoloških praksi? I da li je govor o univerzalnoj formi percepcije, koja je prisutna u 'ljudskoj prirodi', samo invencija zapadnoevropskog etnocentrizma ili je ona univerzalna mogućnost koja se realizira na različite načine u različitim kulturološkim kontekstima? Na kursu de se postaviti pitanje na koji je način sam diskurs o prevazilaženje okvira slike i gubljenju centra u slici povezan s diskursom o decentraliziranom „ja”, s diskursom prevazilaženja subjekta, te kakav je odnos između slike i riječi. Pitanja o kolonijalizmu i feminizmu koja su bila postavljena na prijašnjem kursu biti de dopunjena novom literaturom.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Derrida, Jacques (1988) <i>Istina u slikarstvu</i>. Sarajevo, Svjetlost. 2. Heidegger, Martin (1959) <i>Izvor umjetničkog djela</i>. Zagreb, Mladost. 3. <i>Slika i riječ</i> (priredila Sonja Briski Uzelac) (2005.) Zagreb, Institut za povijest umjetnosti, 4. <i>The Art of Art History</i> (edited by Donald Preziosi) (1998) Oxford – New York, Oxford University Press 5. Izabrani eseji od Rosalind E. Krauss, Hal Foster, Benjamin Buchloh, Craiga Owensa... 6. Merleau-Ponty, Maurice (1968) <i>Oko I duh</i>. Beograd, Zodijak
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Kritički termini istorije umetnosti</i> (priredili: R. Nelson i R. Shift) (2004.) Novi Sad, Svetovi. 2. <i>Plastički znak</i> (priredili: N. Mišević i M. Zinaid) (1981) Rijeka, Izdavački centar Rijeka. 3. <i>Umjetničko djelo kao društvena činjenica</i> (priredila Ljiljana Kolečnik) (2005) Zagreb, Institut za povijest umjetnosti. 4. Grojs, Boris (2011) <i>Umjetnost utopije</i> Beograd, Plavi krug. 5. Buck-Morris, Susan (2005) <i>Svet snova i katastrofa</i>. Beograd, Circulus 6. Deleuze, Gilles (2003) <i>Francis Bacon: the Logic of Sensation</i>. London, Continuum. 7. Nochlin, Linda (1971) <i>Realism</i>. London, Penguin Books

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Kiparstvo i <i>Artes minores</i> na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine, FIL HUM 520
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim odlikama razdoblja osmanske vlasti na području današnje Bosne i Hercegovine (tj. na području središnjeg dijela Bosanskog ejaleta) i njenim manifestacijama u području materijalne kulture, likovnosti i estetike. Navedeni cilj potrebno je ostvariti u kontekstu sagledavanja kompleksnih kontakata sa susjednim zemljama (ostale provincije Osmanskog carstva, mletačka Dalmacija, Dubrovnik i dr. zemlje) i utjecaja koji iz istih dolaze, te u kontekstu općih utjecaja islamskog Istoka i kršćanskog Zapada. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti uočavanju, prepoznavanju i proučavanju posebnosti koju u području društvenih odnosa, likovnosti i estetici nosi područje središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. U navedenom kontekstu potrebno je uočavati, prepoznavati i proučavati i zajedničke odlike u području likovnosti i estetike koje povezuju razne polaritete osmanskodobne likovnosti (islamska umjetnost, ars catholica, ars postbizantina i ars iudaica) unutar središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. Poseban cilj predstavlja identificiranje autohtonih likovnih sadržaja, forma i estetskih principa. U procesu proučavanja islamske umjetnosti poseban cilj predstavlja određivanje općeg „islamskog,“ posebnog „osmanskog“ i autohtonog u umjetnosti islamskog likovnog izraza u Bosni i Hercegovini (u Bosanskom ejaletu) od 15. do 19. st.
Sadržaj predmeta: U okviru predmeta izučavaju se kiparstvo, drvorezbarstvo, metaloprerađivački radovi, kujundžijski radovi – zlatarstvo, ćilimi i vez
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti oz predmeta Arhitektura i urbanizam na tlu BiH od 15. st. do 1878. g., FIL HUM 420, i predmeta Slikarstvo na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine. FIL HUM 421
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Blago franjevačkih samostana Bosne i Hercegovine</i>. Katalog izložbe. Izd. Zavod za zaštitu kulturno - historijskog i prirodnog nasljeđa Bosne i Hercegovine. Sarajevo, 1988. 2. <i>Grupa autora. Umjetnost Bosne i Hercegovine</i>. Sarajevo, 1987. Odabrana apoglavlja. 3. Karamehmedović, Muhamed, <i>Umjetnička obrada metala</i>. Biblioteka Kulturno nasljeđe, Sarajevo : IRO "Veselin Masleša," OO Izdavačka djelatnost, 1980., latinica. 4. Mladenović, Ljubica, "<i>Umetnička obrada metala u Bosni i Hercegovini od dolaska Turaka do danas</i>", Beograd,1958., Izdavač <i>Muzej primenjene umetnosti</i>, Beograd 5. Mazalić, Đoko, <i>Leksikon umjetnika : slikara, vajara, graditelja, zlatara, kaligrafa i drugih koji su radili u Bosni i Hercegovini</i> . Sarajevo : "Veselin Masleša", 1967., 153 str.; 28 cm. - (Biblioteka Kulturno nasljeđe), latinica. 6. Rakić, Svetlana. <i>Ikone Bosne i Hercegovine (16 – 19. vek)</i>. Beograd, 1998. (Za okove ikona) 7. Redžić, Husref. <i>Islamska umjetnost</i>. Edicija: Umjetnost na tlu Jugoslavije. Beograd 8. Tihčić, Smail. "Islamska umjetnost na tlu Jugoslavije." U: Bernard Lewis (urednik), <i>Svijet Islama. Vjera. Narod. Kultura</i>. Beograd, 1979, 305-324. Prijevod djela Bernard Lewis (Ed.), <i>The World of Islam</i>. Thame and Hudson. London – New York, 1976, s dodatkom Smaila Tihčića posvećenom islamskoj umjetnosti na tlu Jugoslavije. 9. Odabrani članci iz časopisa <i>Naše starine</i>. Sarajevo. Zagreb-Mostar,1982.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Postobjektna umjetnost od 1960-ih do danas, FIL HUM 510
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Cilj je kolegija upoznavanje studenata s terminom „postobjektna” umjetnost kao i njemu srodnih varijanti, kakve su „dematerijalizacija umjetničkog objekta” Lucy Lippard ili „reaktivna umjetnost” Josepha Kosutha – da bi se razumjele umjetničke pojave koje su zasnovane na korištenju vanumjetničkih sredstava i materijala, što je iniciralo događaje i situacije u kojima je vremenski i prostorni status umjetničkog djela temeljno transformiran. Kroz predavanja, seminare i vježbe studenti će ovladati „novim” umjetničkim medijima (instalacija, video, performans, elektronski mediji) kao i umjetničkim pravcima i protagonistima – antiformalne umjetnosti, siromašne umjetnosti, procesualne umjetnosti, body arta, performansa, konceptualne umjetnosti, i recentnijim umjetničkim pojavama: relacijske umjetnosti, pitanjima identiteta ili političke uloge umjetnosti u društvu (npr. <i>community based art</i>).
Sadržaj predmeta: Ovaj kolegij se fokusira na fenomen pojave „novih” medija u savremenoj umjetnosti, koji su redefinirali status i ulogu umjetničkog objekta, umjetnika i posmatrača. Bavit će se pitanjima: na koji je način društveno-ekonomski i tehnički razvoj utjecao na promjenu umjetničke prakse od 1960-ih do danas, kao i na redefinicije „medija”; kako otvorene i heterogene umjetničke tendencije proizvode „novog” posmatrača; kako se takva umjetnost pozicionira u odnosu na širi kontekst politike i masovnih medija; na koji način globalizacija utiče na politiku produkcije, postavke, „konzumacije” umjetnosti... Kurs ispituje postobjektnu umjetnost u odnosu na tri šira polja umjetničke prakse: instalaciju, performans, body art i elektronske medije (film, video) u kompleksnom društveno-historijskom, političkom kontekstu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bishop, Claire (2005) <i>Installation Art: A Critical History</i>. New York: Routledge. 2. Goldberg, RoseLee. (2004) <i>Live Art: Performance Since 1960</i>. New York: Thames and Hudson. 3. Reiss, Julie H. (2001) <i>From Margin to Center: The Spaces of Installation Art</i>. Cambridge, MA & London: The MIT Press. 4. Rush, Michael (2007) <i>Video Art</i>. New York: Thames & Hudson 6. Zbirka tekstova
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bouriaud, Nicolas (1998) <i>Relational Aesthetics</i>. Les Presses du Réel, Dijon. 2. Kwon Minwon (2002) <i>One Place After Another: Site-Specific Art and Locational Identity</i>. Cambridge, MA: The MIT Press. 3. Buskirk, Martha. (2003) <i>The Contingent Object of Contemporary Art</i>. Cambridge, MA: The MIT Press. 4. Lippard, Lucy (1973) <i>Six Years: The Dematerialization of Art Object from 1966 to 1972</i>. London: Studio Vista. 5. Jovičević, Aleksandra i Vujanović Ana. (2007) <i>Uvod u studije performansa</i>. Beograd: Fabrika Knjiga, 2007.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Muzejska teorija i praksa, FIL HUM 540
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj je kolegija upoznati studente sa specifičnim funkcijama muzejske djelatnosti, od izlagačke, edukativne, konzervatorske, do menadžmenta muzejskih kolekcija (obrađa, katalogizacija, deponovanje, pakovanje, izvoz umjetničkih djela), odnosa s javnošću i marketinga u muzeju. Teorijski pristup muzejskoj praksi bit će upotpunjen konkretnim praktičnim iskustvom (vježbama) u saradnji sa sarajevskim muzejima. Kolegij će se baviti muzejskom problematikom u svijetu danas da bi se kasnije moglo kritički i analitički pristupiti problemu muzeja kod nas.
Sadržaj predmeta: Kolegij se prvo fokusira na specifičnosti „unutrašnje“ muzejske djelatnosti, koja je konkretno vezana za izlaganje, menadžment i zaštitu artefakata muzejskih kolekcija da bi se kasnije usredotočio na odnos muzeja i zajednice, tj. publike. Bavit će se pitanjima na koji način muzej preuzima odgovornost javne istraživačke, izlagačke i edukativne ustanove. Poseban akcent stavit će se na edukativnu funkciju muzeja, na koji način muzej treba upotpuniti formalnu edukaciju u školama i kako on učestvuje u procesu permanentnog obrazovanja odraslih, adolescenata, ljudi sa invaliditetom, i to kroz konkretne programske pristupe, načine postavke i interpretacije muzejskih kolekcija. Muzej će se posmatrati u kompleksnom društveno-historijskom i kulturnom okviru da bi se kontekstualizirali problemi muzejskog menadžmenta i marketinga kod nas.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Art and Its Publics</i>. McClellan, Andrew. (ur.), Malden, Ma: Blackwell Pub. Co 2003. 2. Belcher, Michael (1991) <i>Exhibitions in Museums</i>. Washington DC: Smithsonian Institutions Press. 3. Falk, John, Dierking, Lynn (1992) <i>The Museum Experience</i>. Washington D.C.: Whalesback Books. 4. Hein, George (2000) <i>Museum in Transition: A Philosophical Perspective</i> Washington, London: Smithsonian Institution Press. 5. McClellan, Andrew (2007) <i>The Art Museum: From Boulée to Bilbao</i>. Berkley, CA, London: University of California Press. 6. <i>The Educational Role of the Museum</i>. Hooper-Greenhil, Eilean, (ed). London, New York: Routledge, 2001. 7. Zbirka tekstova koja uključuje i radove o muzejskoj problematici kod nas.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Grinder, Alison, McCoy, Sue (1985) <i>The Good Guide: A Sourcebook for Interpreters, Docents, and Tour Guides</i>. Scottsdale, Arizona: Ironwood Press. 2. Hein, George (1998) <i>Learning in the Museum</i>. London, New York: Routledge. 3. Weil, Stephen (2002) <i>Making Museums Matter</i>. Washington and London: Smithsonian Institution Press.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Izvori bosanskohercegovačke moderne u evropskom kontekstu, FIL HUM 523
Semestar (semestri) i broj bodova: IV semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim odlikama razdoblja austrougarske vlasti od 1878. do 1918. godine na području današnje Bosne i Hercegovine i s njenim manifestacijama u području materijalne kulture, likovnosti i estetike. Navedeni cilj potrebno je ostvariti u kontekstu sagledavanja kompleksnih kontakata sa susjednim zemaljama (ostale zemlje Austro-Ugarske monarhije) iz kojih dolaze brojni utjecaji. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti uočavanju, prepoznavanju i proučavanju posebnosti koju u području društvenih odnosa, u likovnosti i estetici nosi područje Bosne i Hercegovine. U navedenom kontekstu potrebno je uočavati, prepoznavati i proučavati i zajedničke odlike u području likovnosti i estetike koje povezuju razne kulturne, likovne i estetske polaritete unutar Bosne i Hercegovine. Poseban cilj predstavlja identificiranje autohtonih likovnih sadržaja, formi i estetskih principa i njihova uporedba s onim stranim (importiranim).
Sadržaj predmeta: U okviru predmeta izučava se susret osmanskodobnog urbanizma sa srednjoevropskim urbanim koncepcijama, fortifikacijski i inženjerijski objekti, objekti javne i privatne arhitekture, sakralni objekti, te komunalni objekti, <i>ars sacra</i> / zidno (fresko) i ikoničko slikarstvo, građansko slikarstvo i kiparstvo, te začeci grafičkog dizajna.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Grupa autora (1978) Umjetnost BiH 1984-1923. Katalog izložbe. Sarajevo, Umjetnička galerija BiH. 2. Besarović, Risto, <i>Iz kulturne i političke istorije BiH</i> , Sarajevo, 1966. 3. Krzović, Ibrahim (1987) Arhitektura Bosne i Hercegovine 1878- 1918. Sarajevo, Katalog UGBiH. 4. Krzović, Ibrahim (2004) Arhitektura secesije u BiH. Edicija „Kulturno naslijeđe“. Sarajevo. 5. Abadžić Hodžić, Aida (2003) <i>BH mapa 20. stoljeća</i> . Sarajevo, Preporod 6. Mladenović, Ljubica (1984) Građansko slikarstvo u Bosni i Hercegovini. Sarajevo. 7. Spasojević, Borislav (1999) Arhitektura stambenih palata austro-ugarskog perioda Sarajeva. Sarajevo, Rabic. 8. Dimitrijević, Branka (2007) Arhitekt Karl Parzik- vrijeme, život i djelo. 9. Kurto, Nedžad, <i>Arhitektura BiH – razvoj bosanskog stila</i> , Sarajevo, 1998. 10. Vujković, Sarita (2010) <i>U građanskom ogledalu: Identiteti žena bosanskohercegovačke građanske kulture (1878–1941)</i> . MSU Banja Luka - KC Beograd. 11. Šamić, Jasna (2001) <i>Pariz - Sarajevo 1900</i> . Sarajevo, Media press. 12. Hodžić, Aida Abadžić, <i>Kultura odijevanja u Bosni i Hercegovini na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće- uloga i značaj ilustracija i priloga u časopisu „Nada“ (1895.-1903.)</i> , zbornik radova naučnog skupa „Odjeća kao simbol identiteta“, Tehnički univerzitet, Bihać, 2011., str. 13-29.

ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU
UMJETNOSTI/

DVOPREDMETNI STUDIJ: HISTORIJA UMJETNOSTI
I DRUGA STUDIJSKA GRUPA

DRUGI CIKLUS STUDIJA – NAUČNI SMJER

STUDIJSKA OBLAST:
MODERNA I SAVREMENA UMJETNOST

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Sociologija kulture i umjetnosti, FIL HUM 440
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj je predmeta da se uspostavi interdisciplinarni, kontekstualni pristup modernim sociološkim i umjetničkim problemima. Kada se studenti budu upoznavali s tradicionalnom i modernom zajednicom, zatvorenim i otvorenim društvom, totalitarnom zajednicom i 'tečnom' zajednicom, ujedno de se razmatrati na koji su način ti socijalni antagonizmi, konflikti prisutni u strukturama i značenjima umjetničkog djela.
Sadržaj predmeta: Jedna od tema kursa je na koji način sama umjetnost reaguje na savremene socijalne probleme. S obzirom na to da u savremenom svijetu moderne komunikacije, obilježenom modi i ubjedljivošću virtuelne slike, o kojoj govori Paul Virilio, umjetnost ne imitira život, već više život simulira umjetnost (J. Baudrillard), onda se postavlja pitanje na koji način umjetnost proizvodi socijalnu realnost? I kako kroz umjetničku imaginaciju da prepoznamo nevidljive mehanizme stvarnosti? Kolegij se bavi i konceptom Deleuzeovog nomadskog stvaralačkog subjekta i njegove veze sa 'smrdu autora', o kojem govori Foucault, kao i pitanjem tijela (u totalitarnoj estetici, u strukturama biomodi – Michelle Foucault i Giorgio Agamben; o tijelu u kome je izbrisana granica između javnog i privatnog). Na kursu de se otvoriti pitanja o decentraliziranom subjektu; o problemu granice u okviru globalizacijske modi; o razlici između civilizacije i kulture; o etnocentričnom odnosu između 'nas i njih'; o odnosu moderne i postmoderne...
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Agamben, Giorgio (2006) <i>Homo sacer</i>. Zagreb, Multimedijalni institut. 2. Baudrillard, Jean (2001) <i>Simulacija i zbilja</i>. Zagreb, Naklada Jesenski i Turk. 3. Bourdieu, Pierre (2003) <i>Pravila umjetnosti</i>. Novi Sad, Svetovi. 4. Eagleton, Terry (2002) <i>Ideja kulture</i>. Zagreb, Naklada Jesenski i Turk. 5. Foucault, Michel (2002) <i>Nadzirati i kažnjavati</i>. Novi Sad, Izdavačka knjižarnica. 6. Geertz, Clifford (1998) <i>Tumačenje kultura</i>. Beograd, XX vek. 7. Deleuze, Gilles & Guatta, Felix (1991) <i>Anti-edip</i>. Novi Sad, Izdavačka knjižarnica.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Argan, Giulio Carlo (1982) <i>Studije o modernoj umjetnosti</i>. Beograd, Nolit. 2. Dorfles, Gillo (1991) <i>Pohvala disharmoniji</i>. Novi Sad, Svetovi. 3. Francastel, Pierre (1974) <i>Studije iz sociologije umjetnosti</i>. Beograd, Nolit.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Izvori moderne umjetnosti, FIL HUM 410
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jeste osposobiti studenta da razumije pojavu i razvoj moderne umjetnosti u njenom društveno-historijskom i kulturnom kontekstu. Studenti će se upoznati s najznačajnijim karakteristikama umjetnosti (od sredine 19. do kraja prve decenije 20. stoljeća) koje su dovele do pojave moderniteta i modernizma u Evropi. Kroz rad na seminarima, studenti se upoznaju s najznačajnijim teorijskim tekstovima koji utvrđuju i dopunjuju materiju koja se obrađuje na predavanjima.
Sadržaj predmeta: Kretanja u likovnim umjetnostima: od realizma, preko impresionizma, postimpresionizma, fovizma, ekspresionizma, kubizma do konstruktivizma. Kolegij se bavi i pojavom moderne arhitekture u Evropi i Sjedinjenim Američkim Državama. Također, obuhvaćena je pojava i razvoj fotografije, kao i veze fotografije i slikarstva. U toku semestra planirana je i posjeta zbirkama muzeja i galerija.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hodžić, Aida Abadžić (2008) <i>Stilska i normativna de-komponiranja</i>. Sarajevo, Tugra. (str. 15-67.) 2. Argan, G.C., A.B.Olliva (2006) <i>Moderna umetnost 1770/1970/2000</i>. Beograd, Clio. (prvi svezak) 3. Arnason, H. H. (2009) <i>Povijest moderne umjetnosti</i>. Varaždin, Stanek. 5. izdanje. (uvodna studija i prva 2 poglavlja) 4. Lynton, Norbert (1989) <i>The Story of Modern Art</i>. Oxford, Phaidon. (str. 7-55) 5. Rhodes, Colin (1994) <i>Primitivism and modern art</i>. Thames and Hudson. 6. Pintarić, Vera Horvat (2001) <i>Svjedok u slici – nove figure za nove stvarnosti u eri moderne</i>. Zagreb, Matica hrvatska.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Pintarić, Vera Horvat (2009) <i>Tradicija i moderna</i>. Zagreb, HAZU, Gliptoteka. 2. Grupa autora (2004) <i>Kritički termini istorije umetnosti</i>. Novi Sad, Svetovi. (odabrana poglavlja: avangarda, modernizam, primitivno, ritual, lijepo, ružno, stil) 3. Jose Ortega y Gasset (2003) <i>Pobuna masa</i>. Zagreb, Golden marketing. 4. Morin, Edgar (1989) <i>Kako misliti Europu</i>. Sarajevo, Svjetlost. 5. Jaspers, Karl (1998) <i>Duhovna situacija vremena</i>. Zagreb, Matica hrvatska. 6. Mumford, Luis (2006) <i>Grad u istoriji</i>. Book & Marso. (poglavlja 15, 16, 17 18.) 7. Clair, Jean (2006.) <i>Odgovornost umetnika- avangarde između terora i razuma</i>. Čačak, Gradac. 8. (vidjeti i: Aida Abadžić Hodžić, <i>Odgovornost umjetnosti i/ili odgovornost likovne kritike</i>, Vizura 3-4, Sarajevo, 2008, str. 6-16.)

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Uvod u filmologiju, FIL HUM 450
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminar i 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Cilj je predmeta da se studenti upoznaju s razvojem filmske umjetnosti, s različitim filmskim žanrovima, kao i s razvojem filmske tehnike. Unutar kursa predviđene su i projekcije i analize filmova.
Sadržaj predmeta: Za vrijeme kursa postavljala bi se pitanja o vezi filmske umjetnosti sa drugim umjetnostima: kakve su razlike i sličnosti između književnosti, likovne umjetnosti i filmske umjetnosti. Analiziralo bi se značenje vremena i prostora unutar filmskog jezika: montaže i dubinskoga kadra, te na koji način funkcioniraju kategorije Gillesa Deleuzea: slika – vrijeme, slika – prostor. Obrađivale bi se tematske cjeline, kao naprimjer: odnos filmske slike i grada; naime, grad, kao urbani fragmentarni prostor, već po svom dinamičnom načinu života, sadrži elemente filmske montaže. Dakle, savremeni čovjek, radi sistematiziranja gradske haotičnosti, nesvjesno koristi filmsku montažu u svojoj percepciji. A fotografska i filmska slika, osim što su mutirale sam način gledanja i opažanja vremena i prostora kod savremenog čovjeka, stvorile su i novi odnos spram ljudskog tijela. Naime, filmska i fotografska kamera mogu funkcionisati kao nastavak tijela, kao tijelo samo, ili kao Deleuzeovo „tijelo bez organa“, koje je u stalnom „nastajanju“.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ajenštajn, Sergej (1979) <i>Montaža atrakcije</i>. Beograd, Nolit. 2. Bazin, Andre (1966) <i>Šta je film</i>. Beograd, Institut za film. 3. Deleuze, Gilles (2000) <i>Slike-pokret</i>. Novi Sad, Književna zajednica Zorana Stojanovića. 4. <i>Film Theory and Criticism</i> (1999) (priredili: Leo Braudy and Marshall Cohen). Oxford, Oxford University Press. 5. Omon, Žak, Mišel Mari (Jacques Aumont, Michel Marie) (2007) <i>Analiza filmova</i>. Beograd, Clío. 6. Stojanović, Duško, Nevena Daković (2001–2002). <i>Leksikon filmskih teoretičara</i>. Beograd.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Michelson, Annette (2003) <i>Filozofska igračka</i>. Beograd, B92. 2. Musabegović, Sadudin (2007) <i>Film kao vremenski oblik</i>. Sarajevo, Armis print. 3. Žižek, Slavoj (2008) <i>Pervetitov vodič kroz film</i> Zagreb, Trvđa 4. Lotman, Juri (1976) <i>Semiotika filma</i>. Beograd, Institut za film Beograd. 5. Morin, Edgar (1967) <i>Film ili čovjek iz mašte</i>. Beograd, Institut za film Beograd. 6. Kracauer, Seigfrid (1971) <i>Priroda filma I,II</i>. Beograd, Institut za film Beograd. 7. Aristarco, Guido (1974) <i>Istorija filmskih teorija</i>. Beograd, Univerzitet umetnosti u Beogradu. 8. Bordwell, David (2005) <i>O povijesti filmskog stila</i> Zagreb, Hrvatski filmski savez.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Arhitektura i urbanizam na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine, FIL HUM 420
Semestar, broj sati i broj bodova: I semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim odlikama razdoblja osmanske vlasti na području današnje Bosne i Hercegovine (tj. na području središnjeg dijela Bosanskog ejaleta) i njenim manifestacijama u području materijalne kulture, likovnosti i estetike. Navedeni cilj potrebno je ostvariti u kontekstu sagledavanja kompleksnih kontakata sa susjednim zemaljama (ostale provincije Osmanskog carstva, mletačka Dalmacija, Dubrovnik i dr. zemlje) i utjecaja koji iz istih dolaze, te u kontekstu općih utjecaja islamskog Istoka i kršćanskog Zapada. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti uočavanju, prepoznavanju i proučavanju posebnosti koju u području društvenih odnosa, likovnosti i estetici nosi područje središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. U navedenom kontekstu potrebno je uočavati, prepoznavati i proučavati i zajedničke odlike u području likovnosti i estetike koje povezuju kako razne polaritete osmanskodobne likovnosti (islamska umjetnost, ars catholica, ars postbizantina i ars iudaica) unutar središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. Poseban cilj predstavlja identificiranje autohtonih likovnih sadržaja, forma i estetskih principa. U procesu proučavanja islamske umjetnosti poseban cilj predstavlja određivanje općeg „islamkog,“ posebnog „osmanskog“ i autohtonog u umjetnosti islamskog likovnog izraza u Bosni i Hercegovini (u Bosanskom ejaletu) od 15. do 19. st.
Sadržaj predmeta: U okviru predmeta izučavaju se osmanskodobni urbanizam, fortifikacijski objekti, javni i privatni objekti u arhitekturi, objekti institucije vakufa, sakralni objekti, te komunalni objekti.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Andrejević, Andrej. <i>Islamska monumentalna arhitektura u Jugoslaviji</i>. Beograd, 1984. 2. Bećirbegović, Madžida. <i>Džamije s drvenom munarom u Bosni i Hercegovini</i>. Sarajevo, 1990, 1999. 3. Bejtović, Alija. "Spomenici osmanlijske arhitekture u Bosni i Hercegovini." <i>Prilozi za orijentalnu filologiju</i> 3-4(1953), 229-297, Orijentalni institut. Sarajevo. 4. BEŠLAGIĆ, Šefik. <i>Nišani XV i XVI vijeka u Bosni i Hercegovini</i>. Djela Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine knj. LIII, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 30. Sarajevo, 1978. 5. Bublin, Mehmed. <i>Gradovi Bosne i Hercegovine. Milenijum razvoja i godine urbicida – The cities of Bosnia and Herzegovina. A Millenium of Developoment and teh Years of Urbicide</i>. [dvojezično bosansko- englesko izdanje]. Sarajevo, 1999. 6. Čelić, Džemal. «Domaće i orijentalno u materijalnom kulturnom naslijeđu bosansko-hercegovačkih Muslimana.» <i>Prilozi za orijentalnu filologiju</i>, Orijentalni institut 41(1991), 347-357, Sarajevo. 7. Grupa autora. <i>Umjetnost Bosne i Hercegovine</i>. Sarajevo, 1987. Odabrana apoglavlja. 8. Redžić, Husref. <i>Islamska umjetnost</i>. Edicija: Umjetnost na tlu Jugoslavije. Beograd-Zagreb-Mostar, 1982. 9. Redžić, Husref. <i>Studije o islamskoj arhitektonskoj baštini</i>. Sarajevo, 1983. 10. Ševo, Ljiljana. <i>Pravoslavne crkve i manastiri u Bosni i Hercegovini do 1878. godine</i>. Banja Luka, 2002. 11. Tihić, Smail. "Islamska umjetnost na tlu Jugoslavije." U: Bernard Lewis (urednik), <i>Svijet Islama. Vjera. Narod. Kultura</i>. Beograd, 1979, 305-324. Prijevod djela Bernard Lewis (Ed.), <i>The World of Islam</i>. Thame and Hudson. London – New York, 1976, s dodatkom Smaila Tihića posvećenom islamskoj umjetnosti na tlu Jugoslavije.

Naziv predmeta i šifra: Metodologija naučnog rada u historiji umjetnosti, FIL HUM 430
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim oblicima i principima stručnog i naučnog rada u području historije umjetnosti, te s razvojem i dosezima historije umjetnosti u Bosni i Hercegovini. Cilj izučavanja predmeta predstavlja i upoznavanje s razvojem institucija i oblika i metodologije rada u području historije umjetnosti u Bosni i Hercegovini. Poseban cilj predstavlja razvijanje etike u stručnom i naučnom radu.
Sadržaj predmeta: Naučno mišljenje, spoznajni procesi i institucije u historiji umjetnosti: predmeti i područja istraživanja, problemi u istraživanju, problemi u prezentaciji, problemi u objavljivanju, zaštiti i tretiranju historijsko – umjetničkog naslijeđa. Konteksti istraživanja u historiji umjetnosti. Izvori za istraživanja u historiji umjetnosti. Tok i metodologija istraživanja u historiji umjetnosti. Priprema pisane forme istraživanja za objavljivanje u području historije umjetnosti.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Šamić, M. <i>Kako nastaje naučno djelo – uvođenje u metodologiju i tehniku naučno-istraživačkog rada. Opšti pristup.</i> Sarajevo, 1990. 2. Sarić, M. <i>Opći principi naučnog rada.</i> Beograd, 1989. 3. Filipović, Muhamed, <i>Metodologija znanosti i znanstvenog rada.</i> Svjetlost. Sarajevo, 2004. 4. Kukić, Slavo - Markić, Brane, <i>Metodologija društvenih znanosti, Metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstvenoistraživačkog rada.</i> Izdavač: <u>Univerzitet Džemal Bijedić</u>, Mostar, 2009. tvrdi uvez; 650 strana; 24 cm 5. Grupa autora. „Naučna djelatnost Zemaljskog muzeja 1888-1898. godine – Arheologija.“ <i>Spomenica Stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988.</i> Sarajevo, 1988, 73-136. 6. Grupa autora. „Naučna djelatnost Zemaljskog muzeja 1888-1898. godine – Etnologija.“ <i>Spomenica Stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988.</i> Sarajevo, 1988, 137-177. 7. Basler, Đuro. „Ustanove koje su se razvile iz ranijih djelatnosti Zemaljskog muzeja – Rad Zemaljskog muzeja na zaštiti spomenika kulture i prirode.“ <i>Spomenica Stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988.</i> Sarajevo, 1988, 386-390. 8. Palavestra, Vlajko. „Ustanove koje su se razvile iz ranijih djelatnosti Zemaljskog muzeja – Galerija slika Zemaljskog muzeja.“ <i>Spomenica Stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988.</i> Sarajevo, 1988, 396-401. 9. <i>The Chicago manual of Style. The Essential Guide for Writers, Editors and Publishers.</i> 15th Edition. The University of Chicago Press. Chicago – London, 2003. Mogu se koristiti i mlađa izdanja knjige. 10. <i>www. The Chicago manual of Style.</i>

Naziv predmeta i šifra: Historijske avangarde i neoavangarde, FIL HUM 411
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Kroz kolegij <i>Historijske avangarde i neoavangarde</i> studenti stiču znanja o teorijskim definicijama i pristupima vezanim za termin "avangarda" (i njegove izvedenice tzv. "neoavangarda" i "postavangarda") odnosno o okvirima koje ovaj termin uspostavlja za diskusiju umjetničkih pokreta, inovacija i manifestacija kako u umjetnosti, tako i u fotografiji, videoumjetnosti, performansu, arhitekturi i dizajnu. Studenti će se prvo upoznati s protagonistima, djelima, međusobnim vezama i društvenim kontekstom avangardnih pokreta prve polovice dvadesetog stoljeća da bi kasnije razumjeli pojam neoavangarde, odnosno manifestacije historijskih avangardi na umjetnost 1950-ih i 1960-ih godina. Cilj rada na seminarima je sticanje sposobnosti kritičke analize najznačajnijih teorijskih tekstova o avangardi, kao i tekstova protagonista avangardnih pokreta, njihovih teorijskih eksplicacija, deklaracija, manifesta i programskih načela, koji su relevantni za razumijevanje avangardnih nastojanja. Studenti će se upoznati sa historijskim odnosno teorijskim korištenjem termina avangarda i onim što ga razlikuje od modernizma.
Sadržaj predmeta: Kolegije se prvo bavi definicijom avangarde, pitanjem terminologije: odnosom avangarde i modernizma, zatim Peter Burgerovom teorijom avangarde u odnosu na izvorno definiranje termina, kao i odnosom marksizma i avangarde, avangarde i masovne kulture da bi se studenti kasnije upoznavali sa manifestacijama avangarde i neoavangarde u slikarstvu, skulpturi, arhitekturi i dizajnu, videoartu, performansu i fotografiji od sredine prve decenije dvadesetog stoljeća do kraja 1960-ih. Predavanja obuhvataju umjetničke pokrete kao što su: ekspresionizam, kubizam, futurizam, konstruktivizam, dadaizam, nadrealizam, De Stijl i Bauhaus arhitekturu, pop art, novi realizam, situacionističku internacionalu, Fluxus, konceptualnu umjetnost, bečki akcionizam. Kroz nekoliko predavanja studenti će se upoznati i sa recentijim derivatima termina avangarda kao što su "postavangarda" ili "retroavangarda" u odnosu na umjetnost od 1980tih godina do danas.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bürger, Peter (1998) <i>Teorija Avangarde</i>. Beograd, Narodna knjiga. 2. Buchloh, Benjamin (2000) <i>Neo-Avantgarde and Culture Industry: Essays on European and American Art from 1955 to 1975</i>. Cambridge, MA: MIT Press. (odabrani eseji) 3. <i>Art Since 1900: Modernism, Antimodernism, Postmodernism</i> (2004) Bois, Y.A., Buchloch, B., Krauss, R., Foster H.(ur.) London: Themes and Hudson. (odabrana poglavlja) 4. <i>Art of the Avant-Gardes</i> (2004) S. Edwards i P.Wood (ur.) Yale University Press. 5. Zbornik teorijskih tekstova, deklaracija, manifesta.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Krauss, Rosalind (1985) <i>The Originality of the Avant-Garde and Other Modernist Myths</i>, Cambridge, MA and London: MIT Press. 2. <i>Neo Avant-Garde</i> (2006) David Hopkins (ur.) Amsterdam, New York: Rodopi. 3. Greenberg, Clement. (1986) <i>The Collected Essays and Criticism, Volume 1: Perceptions and Judgments, 1939-1944</i>. John O Brian (ur.) Chicago, The University of Chicago Press. 4. Grej, Kamila (1978) Ruski umetnički eksperiment. Beograd, Svet umetnosti. 5. Foster, Hal (1996) <i>The Return of the Real</i>. Cambridge, The MIT Press.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Urbani kontinuiteti i diskontinuiteti u Bosni i Hercegovini od 1. do 16. stoljeća, FIL HUM 451
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminar i 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim odlikama razvoja naselja urbanog tipa na području današnje Bosne i Hercegovine u protohistorijskom razdoblju i njegovom prijelazu u antiku, u vrijeme antike, te tokom srednjeg vijeka. Uporedni cilj izučavanja predmeta predstavlja i izučavanje susreta bosanskog srednjovjekovnog naseobinskog sistema s nadolazećim osmanskodobnim urbanim sistemom.
Sadržaj predmeta: U okviru predmeta izučavaju se antički urbanizam, pojava i razvoj refugija, te fortifikacijskih objekata od kasne antike do kasnog srednjeg vijeka. Prati se razvoj antičkih naselja tipa Castellum, Oppidum, Municipium, Collonia, Canabae, Mansiones i Mutationes, te refugijalnih naselja (refugium). Poseban naglasak stavlja se na izučavanje razvoja naselja urbanih odlika od ranog do kasnog srednjeg vijeka, t.j. od gradova kao fortifikacijskih, rezidencijalnih i adiministrativnih objekata i središta do naselja urbanih odlika. U navedenom kontekstu proučava se razvoj naselja tipa trg, podgrađe, varoš i grad-varoš, odnosno razvoj naselja od predurbane, preko protourbane i rane urbane do pune urbane faze razvoja naselja. Posebna pažnja posvećuje se izučavanju sadržaja, funkcija, struktura, topografije, tipologije i terminologije antičkih i srednjovjekovnih naselja, te njihovom prostornom rasporedu i gospodarskom razvoju. Značajna pažnja posvećuje se izučavanju društvenih struktura i društvenih odnosa u navedenim naseljima. U završnom dijelu predavanja izučava se susret bosanskog kasnog srednjovjekovnog urbanog sistema s nadolazećim osmanskodobnim urbanim sistemom temeljenim na tradiciji islamskog povijesnog grada. Posebna pažnja posvećuje se izučavanju naseobinskih, posebno urbanih, kontinuiteta i diskontinuiteta. U toku predavanja značajna pažnja posvećuje se izučavanju autohtonih tradicija starijih historijskih razdoblja od prahistorije (protohistorije), preko antike i srednjeg vijeka i prežicima tih tradicija unutar mlađih historijskih razdoblja.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: 1. Andjelić, Pavao. "Trgovište, varoš i grad u srednjovjekovnoj Bosni (Prilog tipologiji naselja)". <i>GZM N.S. (A)</i> 18(1963), 179-194. Sarajevo. 2. Bojanovski, Ivo. »Bosna i Hercegovina u antičko doba.« <i>Djela ANUBiH knj. LXVI, CBI knj. 6</i> , Sarajevo, 1988. 3. Bojanovski, Ivo. "Doba Rimskog carstva (principat)". U: <i>Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine</i> . Tom 1. Sarajevo, 1988, 29-35. 4. Bublin, Mehmed. <i>Gradovi Bosne i Hercegovine. Milenijum razvoja i godine urbicida – The cities of Bosnia and Herzegovina. A Millenium of Developoment and the Years of Urbicide</i> . [dvojezično bosansko-englesko izdanje]. Sarajevo, 1999. 5. Kojić, Lj. <i>Stari balkanski gradovi, varoši i varošice</i> . Izd. Institut za arhitekturu i urbanizam. Beograd, 1976. 6. Kovačević-Kojić, Desanka. <i>Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države</i> . Sarajevo, 1978. 7. Mušeta-Aščerić, Vesna. <i>Sarajevo i njegova okolina u XV stoljeću. Između Istoka i Zapada</i> . Sarajevo, 2005. 8. Pašalić, Esad. <i>Antička naselja i komunikacije u Bosni i Hercegovini</i> . Sarajevo, 1960. 9. Paškvalin, Veljko. "Doba kasne antike". U: <i>Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine</i> . Tom 1. Sarajevo, 1988, str. 36-40. 10. <i>Urbano biće Bosne</i> . Institut za istoriju i Međunarodni centar za mir. Sarajevo, 1995. Zbornik radova. 11. Zaninović, M. «Od gradine do castruma na području Delmata.» <i>Odbrambeni sistemi u praistoriji i antici na tlu Jugoslavije = Materijali</i> 22(1986), 163-169, Novi Sad. 12. Vego, Marko. <i>Naselja bosanske srednjovjekovne države</i> . Sarajevo, 1957.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Slikarstvo na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine, FIL HUM 421
Semestar, broj sati i broj bodova: II semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara i 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim odlikama razdoblja osmanske vlasti na području današnje Bosne i Hercegovine (tj. na području središnjeg dijela Bosanskog ejaleta) i njenim manifestacijama u području materijalne kulture, likovnosti i estetike. Navedeni cilj potrebno je ostvariti u kontekstu sagledavanja kompleksnih kontakata sa susjednim zemljama (ostale provincije Osmanskog carstva, mletačka Dalmacija, Dubrovnik i dr. zemlje) i utjecaja koji iz istih dolaze, te u kontekstu općih utjecaja islamskog Istoka i kršćanskog Zapada. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti uočavanju, prepoznavanju i proučavanju posebnosti koju u području društvenih odnosa, likovnosti i estetici nosi područje središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. U navedenom kontekstu potrebno je uočavati, prepoznavati i proučavati i zajedničke odlike u području likovnosti i estetike koje povezuju kako razne polaritete osmanskodobne likovnosti (islamska umjetnost, ars catholica, ars postbizantina i ars iudaica) unutar središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. Poseban cilj predstavlja identificiranje autohtonih likovnih sadržaja, forma i estetskih principa. U procesu proučavanja islamske umjetnosti poseban cilj predstavlja određivanje općeg „islamskog,“ posebnog „osmanskog“ i autohtonog u umjetnosti islamskog likovnog izraza u Bosni i Hercegovini (u Bosanskom ejaletu) od 15. do 19. st.
Sadržaj predmeta: U okviru predmeta izučavaju se zidno (fresko) i ikoničko slikarstvo i minijature, te muždelitski radovi.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Blago franjevačkih samostana Bosne i Hercegovine.</i> Katalog izložbe. Izd. Zavod za zaštitu kulturno - historijskog i prirodnog nasljeđa Bosne i Hercegovine. Sarajevo, 1988. 2. <i>Grupa autora. Umjetnost Bosne i Hercegovine.</i> Sarajevo, 1987. Odabrana apoglavlja. 3. <i>Grupa autora. Minijatura.</i> Edicija: Umjetnost na tlu Jugoslavije. Beograd-Zagreb-Mostar, 1983. 4. Cvetnić, Sanja, <i>Barokni defter: sudije o likovnim djelima iz XVII. i XVIII. stoljeća u Bosni i Hercegovini.</i> Zagreb : Leykam international, 2011. (monografija). 5. Cvetnić, Sanja, <i>Barokni defter.</i> // <i>Hrvatska revija.</i> VIII. (2008.), 1; 4-12 (članak, znanstveni). 6. Čeman, Mirza Hasan, <i>Ferhad – Begova džamija u Tešnju.</i> Izd. autora, Sarajevo, 2012. 7. Kajmaković, Zdravko, <i>Zidno slikarstvo u Bosni i Hercegovini.</i> Sarajevo, 1971. Odabrana poglavlja! 8. Mazalić, Đoko, <i>Slikarska umjetnost u Bosni i Hercegovini u tursko doba : (1500-1878).</i> Izd. Veselin Masleša, Sarajevo, 1965. (Banja Luka : Glas), 186 str., ilustr., 27 cm + Ispravke ([1] list). 9. Rakić, Svetlana. <i>Ikone Bosne i Hercegovine (16 – 19. vek).</i> Beograd, 1998. 10. Redžić, Husref. <i>Islamska umjetnost.</i> Edicija: Umjetnost na tlu Jugoslavije. Beograd-Zagreb-Mostar, 1982. 11. Ševo, Ljiljana, <i>Pravoslavne crkve i manastiri u Bosni i Hercegovini do 1878. godine,</i> Banja Luka , 2002. 12. Tihic, Smail. "Islamska umjetnost na tlu Jugoslavije." U: Bernard Lewis (urednik), <i>Svijet Islama. Vjera. Narod. Kultura.</i> Beograd, 1979, 305-324. Prijevod djela Bernard Lewis (Ed.), <i>The World of Islam.</i> Thame and Hudson. London – New York, 1976, s dodatkom Smaila Tihica posvećenom islamskoj umjetnosti na tlu Jugoslavije.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Savremene teorije umjetnosti i interpretacija djela, FIL HUM 541
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa savremenom teorijom umjetnosti, koja ved sadrži predznanje iz psihoanalize, društvenih nauka i estetike. Cilj je predmeta omoguditi studentima da slobodno i kreativno upotrebljavaju naučenu terminologiju iz prethodnih predmeta.
Sadržaj predmeta: Prvi dio kursa posveden je različitoj interpretaciji slike kod Haideggera, Shapiroa i Derride, naime: šta je istina u slici Vincenta van Gogha Stare cipele sa pertlama i kako su je ovi autori interpretirali. U okviru kursa postavila bi se i neka pitanje o samoj percepciji, naime, da li je 'naša' percepcija konstrukt kulturoloških praksi? I da li je govor o univerzalnoj formi percepcije, koja je prisutna u 'ljudskoj prirodi', samo invencija zapadnoevropskog etnocentrizma ili je ona univerzalna mogudnost koja se realizira na različite načine u različitim kulturološkim kontekstima? Na kursu de se postaviti pitanje na koji je način sam diskurs o prevazilaženje okvira slike i gubljenju centra u slici povezan s diskursom o decentraliziranom „ja”, s diskursom prevazilaženja subjekta, te kakav je odnos između slike i riječi. Pitanja o kolonijalizmu i feminizmu koja su bila postavljena na prijašnjem kursu biti de dopunjena novom literaturom.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Derrida, Jacques (1988) <i>Istina u slikarstvu</i>. Sarajevo, Svjetlost. 2. Heidegger, Martin (1959) <i>Izvor umjetničkog djela</i>. Zagreb, Mladost. 3. <i>Slika i riječ</i> (priredila Sonja Briski Uzelac) (2005.) Zagreb, Institut za povijest umjetnosti, 4. <i>The Art of Art History</i> (edited by Donald Preziosi) (1998) Oxford – New York, Oxford University Press 5. Izabrani eseji od Rosalind E. Krauss, Hal Foster, Benjamin Buchloh, Craiga Owensa... 6. Merleau-Ponty, Maurice (1968) <i>Oko I duh</i>. Beograd, Zodijak
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Kritički termini istorije umetnosti</i> (priredili: R. Nelson i R. Shift) (2004.) Novi Sad, Svetovi. 2. <i>Plastički znak</i> (priredili: N. Mišević i M. Zinaid) (1981) Rijeka, Izdavački centar Rijeka. 3. <i>Umjetničko djelo kao društvena činjenica</i> (priredila Ljiljana Kolešnik) (2005) Zagreb, Institut za povijest umjetnosti. 4. Grojs, Boris (2011) <i>Umjetnost utopije</i> Beograd, Plavi krug. 5. Buck-Morrs, Susan (2005) <i>Svet snova i katastrofa</i>. Beograd, Circulus 6. Deleuze, Gilles (2003) <i>Francis Bacon: the Logic of Sensation</i>. London, Continuum. 7. Nochlin, Linda (1971) <i>Realism</i>. London, Penguin Books

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Postobjektna umjetnost od 1960-ih do danas, FIL HUM 510
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj je kolegija upoznavanje studenata s terminom „postobjektna” umjetnost kao i njemu srodnih varijanti, kakve su „dematerijalizacija umjetničkog objekta” Lucy Lippard ili „reaktivna umjetnost” Josepha Kosutha – da bi se razumjele umjetničke pojave koje su zasnovane na korištenju vanumjetničkih sredstava i materijala, što je iniciralo događaje i situacije u kojima je vremenski i prostorni status umjetničkog djela temeljno transformiran. Kroz predavanja, seminare i vježbe studenti će ovladati „novim” umjetničkim medijima (instalacija, video, performans, elektronski mediji) kao i umjetničkim pravcima i protagonistima – antiformalizacija umjetnosti, siromašne umjetnosti, procesualne umjetnosti, body arta, performansa, konceptualne umjetnosti, i recentnijim umjetničkim pojavama: relacijske umjetnosti, pitanjima identiteta ili političke uloge umjetnosti u društvu (npr. <i>community based art</i>).
Sadržaj predmeta: Ovaj kolegij se fokusira na fenomen pojave „novih” medija u savremenoj umjetnosti, koji su redefinirali status i ulogu umjetničkog objekta, umjetnika i posmatrača. Bavit će se pitanjima: na koji je način društveno-ekonomski i tehnički razvoj utjecao na promjenu umjetničke prakse od 1960-ih do danas, kao i na redefinicije „medija”; kako otvorene i heterogene umjetničke tendencije proizvode „novog” posmatrača; kako se takva umjetnost pozicionira u odnosu na širi kontekst politike i masovnih medija; na koji način globalizacija utiče na politiku produkcije, postavke, „konzumacije” umjetnosti... Kurs ispituje postobjektnu umjetnost u odnosu na tri šira polja umjetničke prakse: instalaciju, performans, body art i elektronske medije (film, video) u kompleksnom društveno-historijskom, političkom kontekstu.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz predmeta Historijske avangarde i neoavangarde FIL HUM 411
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bishop, Claire (2005) <i>Installation Art: A Critical History</i>. New York: Routledge. 2. Goldberg, RoseLee. (2004) <i>Live Art: Performance Since 1960</i>. New York: Thames and Hudson. 3. Reiss, Julie H. (2001) <i>From Margin to Center: The Spaces of Installation Art</i>. Cambridge, MA & London: The MIT Press. 4. Rush, Michael (2007) <i>Video Art</i>. New York: Thames & Hudson 5. Zbirka tekstova
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bourriaud, Nicolas (1998) <i>Relational Aesthetics</i>. Les Presses du Réel, Dijon. 2. Kwon Minwon (2002) <i>One Place After Another: Site-Specific Art and Locational Identity</i>. Cambridge, MA: The MIT Press. 3. Buskirk, Martha. (2003) <i>The Contingent Object of Contemporary Art</i>. Cambridge, MA: The MIT Press. 4. Lippard, Lucy (1973) <i>Six Years: The Dematerialization of Art Object from 1966 to 1972</i>. London: Studio Vista. 5. Jovičević, Aleksandra i Vujanović Ana. (2007) <i>Uvod u studije performansa</i>. Beograd: Fabrika Knjiga, 2007.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Kiparstvo i <i>Artes minores</i> na tlu BiH od 15. stoljeća do 1878. godine, FIL HUM 520
Semestar, broj sati i broj bodova: III semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s osnovnim odlikama razdoblja osmanske vlasti na području današnje Bosne i Hercegovine (tj. na području središnjeg dijela Bosanskog ejaleta) i njenim manifestacijama u području materijalne kulture, likovnosti i estetike. Navedeni cilj potrebno je ostvariti u kontekstu sagledavanja kompleksnih kontakata sa susjednim zemaljama (ostale provincije Osmanskog carstva, mletačka Dalmacija, Dubrovnik i dr. zemlje) i utjecaja koji iz istih dolaze, te u kontekstu općih utjecaja islamskog Istoka i kršćanskog Zapada. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti uočavanju, prepoznavanju i proučavanju posebnosti koju u području društvenih odnosa, likovnosti i estetici nosi područje središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. U navedenom kontekstu potrebno je uočavati, prepoznavati i proučavati i zajedničke odlike u području likovnosti i estetike koje povezuju razne polaritete osmanskodobne likovnosti (islamska umjetnost, <i>ars catholica</i> , <i>ars postbizantina</i> i <i>ars iudaica</i>) unutar središnjeg dijela Bosanskog ejaleta. Poseban cilj predstavlja identificiranje autohtonih likovnih sadržaja, forma i estetskih principa. U procesu proučavanja islamske umjetnosti poseban cilj predstavlja određivanje općeg „islamskog,“ posebnog „osmanskog“ i autohtonog u umjetnosti islamskog likovnog izraza u Bosni i Hercegovini (u Bosanskom ejaletu) od 15. do 19. st.
Sadržaj predmeta: U okviru predmeta izučavaju se kiparstvo, drvorezbarstvo, metaloprerađivački radovi, kujundžijski radovi – zlatarstvo, ćilimi i vez
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Blago franjevačkih samostana Bosne i Hercegovine</i>. Katalog izložbe. Izd. Zavod za zaštitu kulturno - historijskog i prirodnog nasljeđa Bosne i Hercegovine. Sarajevo, 1988. 2. <i>Grupa autora. Umjetnost Bosne i Hercegovine</i>. Sarajevo, 1987. Odabrana apoglavlja. 3. Karamehmedović, Muhamed, <i>Umjetnička obrada metala</i>. Biblioteka Kulturno nasljeđe, Sarajevo : IRO "Veselin Masleša, " OO Izdavačka djelatnost, 1980., latinica. 4. Mladenović, Ljubica, "<i>Umetnička obrada metala u Bosni i Hercegovini od dolaska Turaka do danas</i>", Beograd,1958., Izdavač <i>Muzej primenjene umetnosti</i>, Beograd 5. Mazalić, Đoko, <i>Leksikon umjetnika : slikara, vajara, graditelja, zlatara, kaligrafa i drugih koji su radili u Bosni i Hercegovini</i> . Sarajevo : "Veselin Masleša", 1967., 153 str.; 28 cm. - (Biblioteka Kulturno nasljeđe), latinica. 6. Rakić, Svetlana. <i>Ikone Bosne i Hercegovine (16 – 19. vek)</i>. Beograd, 1998. (Za okove ikona) 7. Redžić, Husref. <i>Islamska umjetnost</i>. Edicija: Umjetnost na tlu Jugoslavije. Beograd 8. Tihić, Smail. "Islamska umjetnost na tlu Jugoslavije." U: Bernard Lewis (urednik), <i>Svijet Islama. Vjera. Narod. Kultura</i>. Beograd, 1979, 305-324. Prijevod djela Bernard Lewis (Ed.), <i>The World of Islam</i>. Thame and Hudson. London – New York, 1976, s dodatkom Smaila Tihića posvećenom islamskoj umjetnosti na tlu Jugoslavije. 9. Odabrani članci iz časopisa <i>Naše starine</i>. Sarajevo. Zagreb-Mostar,1982.

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU
ODSJEK ZA HISTORIJU/KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI/

Naziv predmeta i šifra: Muzejska teorija i praksa, FIL HUM 540
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj je kolegija upoznati studente sa specifičnim funkcijama muzejske djelatnosti, od izlagačke, edukativne, konzervatorske, do menadžmenta muzejskih kolekcija (obrađa, katalogizacija, deponovanje, pakovanje, izvoz umjetničkih djela), odnosa s javnošću i marketinga u muzeju. Teorijski pristup muzejskoj praksi bit će upotpunjen konkretnim praktičnim iskustvom (vježbama) u saradnji sa sarajevskim muzejima. Kolegij će se baviti muzejskom problematikom u svijetu danas da bi se kasnije moglo kritički i analitički pristupiti problemu muzeja kod nas.
Sadržaj predmeta: Kolegij se prvo fokusira na specifičnosti „unutrašnje“ muzejske djelatnosti, koja je konkretno vezana za izlaganje, menadžment i zaštitu artefakata muzejskih kolekcija da bi se kasnije usredotočio na odnos muzeja i zajednice, tj. publike. Bavit će se pitanjima na koji način muzej preuzima odgovornost javne istraživačke, izlagačke i edukativne ustanove. Poseban akcent stavit će se na edukativnu funkciju muzeja, na koji način muzej treba upotpuniti formalnu edukaciju u školama i kako on učestvuje u procesu permanentnog obrazovanja odraslih, adolescenata, ljudi sa invaliditetom, i to kroz konkretne programske pristupe, načine postavke i interpretacije muzejskih kolekcija. Muzej će se posmatrati u kompleksnom društveno-historijskom i kulturnom okviru da bi se kontekstualizirali problemi muzejskog menadžmenta i marketinga kod nas.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Art and Its Publics</i>. McClellan, Andrew. (ur.), Malden, Ma: Blackwell Pub. Co 2003. 2. Belcher, Michael (1991) <i>Exhibitions in Museums</i>. Washington DC: Smithsonian Institutions Press. 3. Falk, John, Dierking, Lynn (1992) <i>The Museum Experience</i>. Washington D.C.: Whalesback Books. 4. Hein, George (2000) <i>Museum in Transition: A Philosophical Perspective</i> Washington, London: Smithsonian Institution Press. 5. McClellan, Andrew (2007) <i>The Art Museum: From Boulée to Bilbao</i>. Berkley, CA, London: University of California Press. 6. <i>The Educational Role of the Museum</i>. Hooper-Greenhil, Eilean, (ed). London, New York: Routledge, 2001. 7. Zbirka tekstova koja uključuje i radove o muzejskoj problematici kod nas.
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Grinder, Alison, McCoy, Sue (1985) <i>The Good Guide: A Sourcebook for Interpreters, Docents, and Tour Guides</i>. Scottsdale, Arizona: Ironwood Press. 2. Hein, George (1998) <i>Learning in the Museum</i>. London, New York: Routledge. 3. Weil, Stephen (2002) <i>Making Museums Matter</i>. Washington and London: Smithsonian Institution Press.

Naziv predmeta i šifra: Savremene teme bosanskohercegovačke umjetnosti i regionalni kontekst, FIL HUM 524
Semestar, broj sati i broj bodova: IV semestar; 2 sata predavanja, 1 sat seminara, 1 sat vježbi; 5 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i vježbe
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovoga kolegija jeste upoznati studente s pojavom i razvojem moderne i savremene umjetnosti na prostoru bivše Jugoslavije, načine na koji je društveni, politički i kulturni kontekst utjecao na umjetničku praksu, te na koji se način to odrazilo na umjetnost Bosne i Hercegovine. Također, kolegij se bavi i utjecajima zapadnoevropske i istočnoevropske umjetnosti na institucionalnu politiku i umjetnost u bivšoj Jugoslaviji, a proučava i dileme i „propise” ideološkog sistema koji je na nju utjecao. Kroz rad na seminarima, studenti se upoznaju s teorijskim tekstovima, politikom institucija odnosno izložbi, umjetničkih deklaracija i manifesta, koji utvrđuju i dopunjuju materiju koja se obrađuje na predavanjima.
Sadržaj predmeta: Kolegij se bavi modernim i postmodernim pojavama u umjetnosti na prostoru bivše Jugoslavije. U sklopu predavanja obrađivat će se počeci i pojave moderne umjetnosti, avangarde (zenitizam), enformela, konceptualne umjetnosti, gorgona, nove tendencije, postobjektne umjetnosti i postmoderne u kompleksnom društveno-historijskom i kulturnom kontekstu.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV – a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.
Obavezna literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Abadžić Hodžić, Aida (2008) <i>Stilska i normativna de-komponiranja: o modernom i postmodernom u likovnim umjetnostima u 20. stoljeću</i>. Sarajevo, Tugra. 2. Abadžić Hodžić, Aida (2011) <i>BH grafika 20. stoljeća: šezdesete i sedamdeset godine 20. stoljeća u kontekstu evropskog moderniteta i postmoderniteta</i>. Sarajevo, Tugra. 3. Štraus, Ivan (2010) <i>99 arhitekata sarajevskog kruga 1930-1990</i>. Zagreb, BTC Šahinpašić. 4. Bernik, Stane (2002) <i>Zlatko Ugljen</i>. Tuzla, Galerija portreta. 5. <i>SARAJEVSKA DOKUMENTA 1987</i> (1989) Sarajevo, CA. 6. Salihović, Hamdija (2010) <i>Arhitektura – stvaralačka sinteza: tradicionalno-savremeno</i>. Sarajevo. 7. Hozo, Dževad (1988) <i>Umjetnost multioriginala – kultura grafičkog lista</i>. Mostar. 8. Monografije i katalogi retrospektivnih izložaba: (Krzović, Ibrahim. <i>Ismet Mujezinović</i>. Tuzla, Galerija portreta; Abadžić Hodžić, Aida. <i>Enes Mundžić</i>. Sarajevo, Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti, 2005; Abadžić Hodžić, Aida. <i>Seid Hasanefendić</i>. Sarajevo, Blicdruck, 2004; Franjo Likar, Radoslav Tadić, Edin Numankadić, Radenko Mišević, Boško Kućanski, Safet Zec, Mersad Berber, Dževad Hozo, Ivan Štraus, Mehmed Zaimović, ...)
Dodatna i preporučena literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Katalogi MSU, Beograd o yu umjetnosti (1900-1950 i 1950-1980 – grafika, slikarstvo, ur. M.Protić) 2. Nena Dimitrijević (1977) <i>Gorgona – umjetnost kao način postojanja</i>. Zagreb, GSU. 3. <i>Nova umjetnička praksa u Jugoslaviji 1966-1978</i> (1978) Zagreb, GSU. 4. Kolečnik, Ljiljana (ured./edit.) <i>Antologija hrvatske likovne kritike 50ih godina</i> (1999) Zagreb, Društvo povjesničara umjetnosti. 5. Đurić, Dubravka, Miško Šuvaković (2003) <i>Impossible Histories: Historical Avant-gardes, Neo avant-gardes and Post avant gardes in Yugoslavia 1918-1991</i>. Cambridge Mass. London, The MIT Press. 6. Gržinić, Marina (2005) <i>Avangarda i politika: Istočnoevropska paradigma i rat na Balkanu</i>. Beograd: Beogradski krug 7. <i>Rubne posebnosti: Avangardna umetnost ex-Jugoslavije 1914-1989, kolekcija Marinko Sudac</i>, Varaždin, 2005./ MSU; Novi Sad, 2006./MMSU; Rijeka, 2007. 8. Irina Subotić, Vida Golubović (1983), <i>Zenit i avangarda 20ih godina</i>, Narodni muzej/Institut za književnost, Beograd. 9. <i>Prodori avangarde u hrvatsku umjetnost prve polovice 20. stoljeća</i> (2007), Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb, (ur. Jadranka Vinterhalter) 10. <i>Socijalizam i modernost, Umjetnost, kultura, politika 1950.-1974.</i>(2012), Muzej suvremene umjetnosti/Institut za povijest umjetnosti, Zagreb (Kolečnik, Ljiljana, ur.) 11. <u>Časopisi:</u> <i>Život umjetnosti, Radovi Instituta za povijest umjetnosti</i>, Zagreb, ČIP Zagreb, <i>Umetnost</i>, Beograd, <i>Sinteza</i>, Ljubljana; <i>Moment, Umetnost</i>, Beograd; <i>Polja</i>, Novi Sad

Sign. *Naršević*
02.10.2013
Univerzitet u Sarajevu

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
University of Sarajevo
Datum: 02-09/350
1.10.2013 god.

- SENAT -

Broj: *cn-38-2939* / *m*
Sarajevo, 25. 09. 2013. godine

Na osnovu člana 56. f. i člana 121. Statuta Univerziteta u Sarajevu Senat je, na 14. sjednici održanoj 25. 09. 2013. godine, d o n i o slijedeću

ODLUKU

I

Daje se **saglasnost** na izmjene i dopune nastavnih planova i programa prvog i drugog ciklusa studija na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, za:

- Odsjek za anglistiku,
- Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik,
- Odsjek za filozofiju,
- Odsjek za sociologiju,
- Odsjek za germanistiku,
- Odsjek za historiju,
- Odsjek za historiju – Katedra za historiju umjetnosti,
- Odsjek za historiju – Katedra za arheologiju,
- Odsjek za književnost naroda Bosne i Hercegovine,
- Odsjek za komparativnu književnost i bibliotekarstvo,
- Odsjek za orijentalnu filologiju,
- Odsjek za pedagogiju,
- Odsjek za psihologiju (studijska grupa Psihologija),
- Odsjek za romanistiku i
- Odsjek za slavenske jezike i književnost,

II

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Br
REKTOR

Muharem Avdispahić
Prof. dr. Muharem Avdispahić

